

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ**

ННІ/факультет	<i>Економки та бізнес-освіти</i>
Кафедра	<i>Фінансів та бухгалтерського обліку</i>
Спеціальність	<i>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</i>
Форма навчання	<i>денна</i>

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Встланда Данила Едуардовича

на тему **Формування та напрями використання
фінансових ресурсів підприємства**

за матеріалами **ПАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг”**

науковий керівник **к.е.н., доцент** **Н.В.Ізмайлова**

Робота допущена до захисту в ЕК

**Протокол засідання кафедри
від 18 червня 2026р. № 13**

Завідувач кафедри

<u>к.е.н., доцент</u>	<u>О.В.Неізнестна</u> (підпис)
<i>Наук. ступень, вчене звання</i>	<i>Ініціали, прізвище</i>

Кривий Ріг – 2026

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ**

ННІ/факультет	<i>Економки та бізнес-освіти</i>
Кафедра	<i>Фінансів та бухгалтерського обліку</i>
Спеціальність	<i>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</i>
Форма навчання	<i>денна</i>

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри _____ О.В.Неізнєстна
(підпис) (Прізвище, ініціали)

« 06 » квітня 2026 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ**

1. Тема роботи **Формування та напрями використання фінансових ресурсів підприємства**

Керівник роботи _____ к.е.н, доцент **Н.В.Ізмайлова**

затверджені наказом закладу вищої освіти від **«06» квітня 2026 р. №223-ст**

2. Строк подання здобувачем роботи до **«05» червня 2026 р.**

3. Зміст кваліфікаційної роботи, об'єкт, предмет та мета дослідження:

Розділ 1. Теоретичні засади формування та використання фінансових ресурсів підприємства; економічна сутність, склад та джерела формування фінансових ресурсів підприємства; методичні підходи до оцінювання ефективності формування та використання фінансових ресурсів підприємства; сучасний стан та особливості функціонування металургійної галузі України в умовах воєнного стану;

Розділ 2. Аналіз формування та використання фінансових ресурсів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»; організаційно-економічна характеристика та аналіз основних показників діяльності ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»; аналіз складу, структури та джерел формування фінансових ресурсів підприємства; аналіз фінансових результатів та оцінка ефективності використання фінансових ресурсів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;

Розділ 3. Напрями вдосконалення формування та використання фінансових ресурсів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»; заходи щодо підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства; прогнозування фінансового стану та потреби у фінансових ресурсах ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»

Об'єкт дослідження - процес формування та використання фінансових ресурсів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг».

Предмет дослідження - сукупність економічних відносин, методичних підходів та практичних механізмів формування і використання фінансових ресурсів підприємства.

Метою роботи є дослідження процесу формування та використання фінансових ресурсів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» і розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління ними в сучасних умовах господарювання.

5. Дата видачі « 06 » квітня 2026р.
завдання

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів МДР	Строк виконання етапів роботи	Відмітка керівника про виконання етапів (дата, підпис)
1	Затвердження плану КБР	до 25.03.2026	виконано
2	Підготовка розділу 1	до 15.04.2026	виконано
3.	Підготовка розділу 2	до 06.05.2026	виконано
4	Підготовка розділу 3	до 27.05.2026	виконано
5	Написання вступу та висновків до КБР, оформлення супровідних документів	до 01.06.2026	виконано
6	Подання електронного варіанту КБР керівнику для перевірки дотримання академічної доброчесності	до 05.06.2026	виконано
7	Перевірка тексту КБР на дотримання академічної доброчесності	08.06-16.06.2026	виконано
8	Отримання відгуку від наукового керівника	до 10.06.2026	виконано
9	Отримання рецензії	до 12.06.2026	виконано
10	Подання кваліфікаційної роботи на перегляд завідувачу кафедри	до 15.06.2026	виконано
11	Реєстрація завершеної кваліфікаційної роботи	до 17.06.2026	Реєстраційний № « 17 » червня 2026 р.
12	Попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі	до 18.06.2026	виконано
13	Підготовка до захисту в ЕК	до 19.06.2026	виконано

Завдання підготував науковий керівник

Н.В.Ізмайлова
(прізвище та ініціали)
Д.Е.Ветланд

Завдання одержала здобувачка

(прізвище та ініціали)

Декларація
про дотримання академічної доброчесності під час написання
кваліфікаційної бакалаврської роботи
здобувачем вищої освіти
Державного університету економіки і технологій

Я, Ветланд Данило Едуардович, студент 3 курсу, групи ФБС-23ск Державного університету економіки і технологій розумію і підтримую політику закладу із академічної доброчесності. Я не надавав(ла) і не одержував(ла) заборонену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

(підпис)

17.06.2026

(дата)

Данило Ветланд
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ЗГОДА
на використання кваліфікаційної бакалаврської роботи

Я, Ветланд Данило Едуардович, даю згоду на використання наданих матеріалів, а саме: внесення кваліфікаційної бакалаврської роботи у базу даних репозитарію Державного університету економіки і технологій; відтворення роботи чи її частини в електронній формі, не змінюючи її змісту; виготовлення електронних копій для постійного архівного зберігання; надання електронних копій роботи для відкритого доступу в мережі Internet.

Підтверджую, що розміщуючи роботу в репозитарії ДУЕТ, я не порушую прав третіх осіб.

(підпис)

17.06.2026

(дата)

Данило ВЕТЛАНД
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

АНОТАЦІЯ

Ветланд Д. Е. Формування та напрями використання фінансових ресурсів підприємства. – Рукопис.

Кваліфікаційна бакалаврська робота зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Державний університет економіки і технологій – Кривий Ріг, 2026.

У кваліфікаційній бакалаврській роботі досліджено теоретичні та практичні аспекти формування і використання фінансових ресурсів підприємства. Розглянуто економічну сутність фінансових ресурсів, їх склад, структуру та основні джерела формування. Досліджено сучасний стан і особливості функціонування металургійної галузі України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки.

На основі даних практичної діяльності ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» проведено аналіз основних фінансово-економічних показників діяльності підприємства за 2023–2025 роки. Проаналізовано склад, структуру та джерела формування фінансових ресурсів підприємства, оцінено динаміку власного і позикового капіталу, фінансові результати діяльності та ефективність використання фінансових ресурсів. Здійснено оцінку показників ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності та ділової активності підприємства.

Розроблено практичні рекомендації щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів шляхом оптимізації структури оборотного капіталу, скорочення дебіторської заборгованості, оптимізації запасів та вдосконалення політики управління кредиторською заборгованістю. Проведено прогнозування поточних фінансових потреб ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»

Ключові слова: фінансові ресурси підприємства, власний капітал, позиковий капітал, дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість, фінансова стійкість, ефективність використання фінансових ресурсів, металургійне підприємство, ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг».

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Економічна сутність, склад та джерела формування фінансових ресурсів підприємства	8
1.2. Методичні підходи до оцінювання ефективності формування та використання фінансових ресурсів підприємства	16
1.3. Сучасний стан та особливості функціонування металургійної галузі України в умовах воєнного стану	23
Висновки до розділу 1	32
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПАТ «АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ»	35
2.1. Організаційно-економічна характеристика та аналіз основних показників діяльності ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	35
2.2. Аналіз складу, структури та джерел формування фінансових ресурсів підприємства	46
2.3. Аналіз фінансових результатів та оцінка ефективності використання фінансових ресурсів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	59
Висновки до розділу 2	72

РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПАТ «АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ»	76
3.1. Заходи щодо підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства	76
3.2. Прогнозування фінансового стану та потреби у фінансових ресурсах ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	87
Висновки до розділу 3	94
ВИСНОВКИ	99
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	106
ДОДАТКИ	110

ВСТУП

У сучасних умовах функціонування економіки України, що характеризуються впливом воєнного стану, нестабільністю зовнішнього середовища, зростанням фінансових ризиків та необхідністю післявоєнного відновлення промислового потенціалу, особливої актуальності набувають питання формування та ефективного використання фінансових ресурсів підприємств. Фінансові ресурси є основою забезпечення безперервності виробничого процесу, реалізації інвестиційних програм, підтримання платоспроможності та фінансової стійкості суб'єктів господарювання. Від ефективності управління ними значною мірою залежить конкурентоспроможність підприємства, його здатність адаптуватися до змін ринкового середовища та забезпечувати стабільний розвиток.

Особливого значення зазначені питання набувають для підприємств металургійної галузі, яка є однією з базових складових національної економіки та важливим джерелом валютних надходжень держави. ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» належить до найбільших металургійних підприємств України та відіграє важливу роль у забезпеченні функціонування гірничо-металургійного комплексу країни. Водночас діяльність підприємства в останні роки здійснюється в умовах значного впливу воєнних дій, логістичних обмежень, коливань світових цін на металопродукцію, зростання енергетичних витрат та інших факторів, що потребує вдосконалення механізмів формування і використання фінансових ресурсів.

Теоретичні та практичні аспекти формування фінансових ресурсів підприємств досліджували у своїх працях вітчизняні та зарубіжні науковці, зокрема Ю. А. Гайбура, Т. О. Журавльова, А. В. Нечипоренко, А. О. Рибалкіна, К. В. Роєнко, Л. А. Свистун, В. Г. Яременко, Л. Л. Гриценко, Л. С. Деркач, Л. С. Сас, Т. Л. Кузьмін, Ю. Є. Каліщун, Н. С. Ситник, С. Д. Смолінська, І. Ф. Ясіновська та інші. У їхніх роботах розглянуто сутність фінансових ресурсів,

джерела їх формування, особливості управління фінансовими потоками підприємств та напрями підвищення ефективності використання капіталу.

Разом із тим аналіз наукових джерел свідчить про недостатню розробленість питань удосконалення механізмів формування та використання фінансових ресурсів підприємств металургійної галузі в сучасних умовах господарювання. Значна частина існуючих методичних підходів орієнтована на стабільне економічне середовище та не повною мірою враховує сучасні виклики, пов'язані з воєнним станом, високою невизначеністю ринку, змінами структури фінансування та необхідністю забезпечення фінансової стійкості підприємств.

Метою роботи є дослідження процесу формування та використання фінансових ресурсів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» і розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління ними в сучасних умовах господарювання.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішуються такі завдання:

- розкрити економічну сутність, склад та джерела формування фінансових ресурсів підприємства;

- дослідити методичні підходи до оцінювання ефективності формування та використання фінансових ресурсів;

- охарактеризувати сучасний стан та особливості функціонування металургійної галузі України;

- надати організаційно-економічну характеристику ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»;

- проаналізувати склад, структуру та джерела формування фінансових ресурсів підприємства;

- здійснити оцінку фінансових результатів та ефективності використання фінансових ресурсів підприємства;

- обґрунтувати напрями вдосконалення управління фінансовими ресурсами;

- розробити прогноз фінансового стану та потреби підприємства у

фінансових ресурсах.

Об'єктом дослідження є процес формування та використання фінансових ресурсів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг».

Предметом дослідження є сукупність економічних відносин, методичних підходів та практичних механізмів формування і використання фінансових ресурсів підприємства.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти України, наукові праці вітчизняних учених, статистичні матеріали, фінансова звітність та звіти про управління ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2023–2025 роки, а також інформаційні ресурси мережі Інтернет.

Методологічну основу дослідження становлять загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, зокрема методи аналізу і синтезу, порівняння, групування, економічного аналізу, фінансових коефіцієнтів, статистичного аналізу, графічного відображення результатів дослідження та прогнозування.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробленні рекомендацій щодо підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» шляхом оптимізації структури оборотного капіталу, скорочення дебіторської заборгованості, оптимізації запасів та підвищення ефективності використання залучених джерел фінансування.

Особистий внесок автора полягає у проведенні комплексного аналізу формування та використання фінансових ресурсів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2023–2025 роки, оцінці ефективності їх використання, визначенні основних проблем управління фінансовими ресурсами підприємства та розробленні практичних рекомендацій щодо їх удосконалення в перспективному періоді.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність, склад та джерела формування фінансових ресурсів підприємства

Питання визначення економічної сутності фінансових ресурсів підприємства тривалий час залишається предметом наукових досліджень як вітчизняних, так і зарубіжних учених. Незважаючи на значну кількість наукових праць, у сучасній економічній літературі відсутній єдиний підхід до трактування поняття «фінансові ресурси підприємства», що зумовлює існування різноманітних наукових підходів до його визначення.

З метою досягнення поставленої мети дослідження доцільно розглянути основні підходи до тлумачення сутності фінансових ресурсів підприємства. Аналіз наведених у таблиці 1 визначень свідчить, що більшість із них достатньо повно відображають зміст досліджуваної економічної категорії та акцентують увагу на її ключових характеристиках. Водночас окремі підходи відрізняються за змістовим наповненням, що обумовлено різними науковими поглядами на природу та функціональне призначення фінансових ресурсів.

Зокрема, підхід, запропонований Нечипоренко А. В. та Рибалкіною А. О., потребує додаткової конкретизації окремих аспектів, оскільки не повною мірою розкриває економічний зміст досліджуваного поняття. Водночас у працях Мішиної С. В., Павлюк К. В., Колчиної Н. В. та Рибалко Н. О. фінансові ресурси розглядаються окремо від категорії капіталу, тоді як Бердар М. М. ототожнює ці поняття. [9]

На нашу думку, більш обґрунтованим є підхід, відповідно до якого капітал виступає складовою частиною фінансових ресурсів підприємства.

Таблиця 1.1.

Підходи до визначення поняття «фінансові ресурси підприємства»

Автор	Дефініція
Нечипоренко А. В., Рибалкіна А. О. [15]	Фінансові ресурси підприємства – це сукупність усіх грошових коштів, які має підприємство на певну дату через провадження своєї основної, фінансової та інвестиційної діяльності
Мішина С. В.	Фінансові ресурси підприємства – це сукупність грошових коштів, що перебувають у фондовій, нефондовій формі або перетворені у відповідну матеріалізовану форму і призначені для виконання фінансових зобов’язань, здійснення поточних витрат і витрат на забезпечення розширеного відтворення
Павлюк К. В.	Фінансові ресурси підприємства – це грошові нагромадження і доходи, які утворюються в процесі розподілу й перерозподілу валового внутрішнього продукту й зосереджуються у відповідних фондах для забезпечення безперервності розширеного відтворення і задоволення інших потреб
Колчина Н. В.	Фінансові ресурси підприємства – це сукупність власних грошових доходів в готівковій та безготівковій формі і надходжень ззовні (залучених та позикових), акумульованих організацією і призначених для виконання фінансових зобов’язань, фінансування поточних витрат і витрат, пов’язаних з розширенням виробництва
Рибалко Н. О.	Фінансові ресурси підприємства – це сукупність активів підприємства, сформованих із зовнішніх та внутрішніх джерел, що знаходяться в розпорядженні підприємства на правах власності або тимчасового володіння й які використовуються для погашення фінансових зобов’язань та забезпечення безперервності функціонування підприємства
Бердар М. М.	Фінансові ресурси підприємств – це їх власний та залучений грошовий капітал, який вони використовують для формування власних активів і здійснення виробничо-фінансової діяльності з метою отримання доходу, прибутку

Джерело: [9]

При цьому обсяг фінансових ресурсів може як перевищувати величину капіталу, так і збігатися з нею. Остання ситуація можлива за умови відсутності у підприємства фінансових зобов'язань, коли всі наявні фінансові ресурси сформовані виключно за рахунок власного капіталу.

Узагальнення наукових підходів до визначення сутності фінансових ресурсів підприємства дає змогу сформулювати власне бачення досліджуваної категорії. На нашу думку, фінансові ресурси підприємства являють собою сукупність грошових надходжень і накопичень, що формуються як у фондах грошових коштів, так і в нефондовій формі та використовуються для фінансування господарської діяльності, виконання фінансових зобов'язань і забезпечення процесу розширеного відтворення.

У науковій літературі фінансові ресурси часто розглядаються як сукупність грошових коштів, однак більшість дослідників наголошують на необхідності розмежування понять «фінанси», «гроші», «грошові кошти» та «фінансові ресурси». Таке розмежування зумовлене відмінностями в їх економічній природі та функціональному призначенні.

Зокрема, відомий український економіст Василик О. Д. зазначає, що не всі грошові ресурси можуть бути віднесені до фінансових ресурсів підприємства. Науковець підкреслює, що поняття «грошові ресурси» є ширшим за змістом, оскільки включає всі наявні грошові кошти суб'єкта господарювання, тоді як фінансові ресурси характеризують лише ту їх частину, яка використовується для фінансування діяльності та виконання фінансових зобов'язань. [12]

Важливе значення для забезпечення стабільного функціонування підприємства має процес формування фінансових ресурсів. Недостатність ресурсної бази є однією з найпоширеніших причин виникнення фінансових труднощів, оскільки обмежує можливості підприємства щодо здійснення виробничої, інвестиційної та фінансової діяльності. Саме тому формування достатнього обсягу фінансових ресурсів виступає необхідною умовою ефективного господарювання та подальшого розвитку підприємства.

На процес формування фінансових ресурсів впливає значна кількість чинників, які доцільно поділяти на внутрішні та зовнішні. Внутрішні фактори пов'язані безпосередньо з діяльністю підприємства та значною мірою залежать від ефективності управлінських рішень. До них належать стратегія розвитку підприємства, система управління фінансовими ресурсами, організація виробництва, ефективність взаємодії з контрагентами, рівень кваліфікації персоналу та інші характеристики внутрішнього середовища.

Зовнішні чинники формуються поза межами підприємства та не можуть бути безпосередньо контрольовані його керівництвом. Водночас вони суттєво впливають на можливості формування та використання фінансових ресурсів. До таких факторів належать рівень інфляції, зміна цін на матеріальні та енергетичні ресурси, стан фінансового ринку, податкова політика держави, макроекономічна ситуація, а також політична й безпекова ситуація в країні. Особливої актуальності вплив зовнішніх факторів набуває в умовах воєнного стану, коли підприємства змушені функціонувати в умовах підвищеної невизначеності та значних економічних ризиків.

У науковій літературі та господарській практиці нерідко ототожнюються такі економічні категорії, як грошові кошти, фінансові ресурси та грошові фонди. Проте між ними існують суттєві відмінності. Грошові кошти є найбільш широкою категорією та охоплюють усі кошти, що перебувають у розпорядженні підприємства. Фінансові ресурси становлять лише частину грошових коштів, яка використовується для забезпечення господарської діяльності та виконання фінансових зобов'язань. У свою чергу, грошові фонди є складовою фінансових ресурсів і являють собою найбільш стабільну їх частину, що формується для цільового використання. [5, 12, 22, 23]

Відмінності між грошовими коштами та фінансовими ресурсами можна проілюструвати на прикладі виручки від реалізації продукції. Уся сума отриманої виручки відображає надходження коштів на рахунки підприємства. Однак значна частина цих надходжень спрямовується на відшкодування

раніше авансованих витрат на придбання сировини, матеріалів, енергоносіїв та інших виробничих ресурсів. Лише та частина виручки, яка залишається після покриття виробничих витрат і формує прибуток підприємства, може розглядатися як джерело формування фінансових ресурсів.

Важливе місце в системі фінансових ресурсів посідає капітал підприємства, рис. 1.1. Капітал являє собою частину фінансових ресурсів, інвестованих у господарську діяльність з метою отримання прибутку. Таким чином, капітал можна розглядати як трансформовану форму фінансових ресурсів, яка бере безпосередню участь у процесі створення нової вартості.

Рис 1.1. Склад власного капіталу підприємства

Джерело: узагальнено автором

За джерелами формування фінансові ресурси підприємства поділяються на власні та залучені. До власних фінансових ресурсів належать насамперед прибуток і амортизаційні відрахування. Водночас слід враховувати, що не весь отриманий прибуток залишається у розпорядженні підприємства, оскільки

його частина спрямовується на сплату податків та інших обов'язкових платежів до бюджету.

Амортизаційні відрахування являють собою грошове відображення поступового перенесення вартості основних засобів і нематеріальних активів на вироблену продукцію. Їх особливість полягає в тому, що вони включаються до собівартості продукції, а після її реалізації повертаються на рахунки підприємства у складі виручки. Завдяки цьому амортизаційні відрахування виступають важливим внутрішнім джерелом фінансування як простого, так і розширеного відтворення.

Залучені фінансові ресурси можуть формуватися за рахунок власного, позикового капіталу та бюджетних асигнувань. Якщо інвестори вкладають кошти в підприємство на правах власності, відбувається формування залучених власних фінансових ресурсів. Такі вкладення здійснюються у формі підприємницького капіталу, метою якого є отримання доходу або участь в управлінні підприємством.

Позиковий капітал надається підприємству на визначений строк на умовах повернення та платності. До його основних форм належать банківські кредити, облігаційні позики, вексельні зобов'язання та інші види запозичень.

Окремим джерелом формування фінансових ресурсів є бюджетні асигнування. Вони можуть надаватися як на безповоротній, так і на поворотній основі та використовуватися для фінансування державних програм, виконання державних замовлень, реалізації інвестиційних проєктів або підтримки стратегічно важливих підприємств.[26]

У процесі виробничої, інвестиційної та фінансової діяльності фінансові ресурси перебувають у постійному русі, змінюючи форми свого функціонування. У грошовій формі вони існують лише у вигляді залишків коштів на банківських рахунках та в касі підприємства. Основна ж частина фінансових ресурсів використовується для забезпечення безперервності операційної діяльності, фінансування інвестицій та виконання фінансових

зобов'язань.

Для забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності підприємства важливого значення набуває ефективний розподіл фінансових ресурсів між різними видами діяльності та напрямками використання. У сучасних умовах господарювання цей процес характеризується високим рівнем складності та потребує застосування сучасних методів фінансового менеджменту й спеціалізованих фінансових інструментів, що сприяють підвищенню ефективності управління ресурсним потенціалом підприємства.

Важливе значення для забезпечення фінансової стійкості підприємства має структура джерел формування фінансових ресурсів, насамперед співвідношення власного та залученого капіталу. Висока частка власних джерел фінансування сприяє зміцненню фінансової незалежності підприємства та знижує ризики, пов'язані з обслуговуванням боргових зобов'язань.

У сучасних умовах господарювання підприємства все частіше використовують банківські кредити, комерційні позики та інші форми зовнішнього фінансування для вирішення поточних і стратегічних завдань. Така тенденція обумовлена обмеженістю власних фінансових ресурсів та необхідністю забезпечення безперервності виробничого процесу, реалізації інвестиційних проєктів і підтримання конкурентоспроможності.

Організація фінансової діяльності підприємства передбачає використання не лише фінансових, а й кредитних відносин. Необхідність залучення кредитних ресурсів зумовлена особливостями кругообігу капіталу, нерівномірністю надходження та використання грошових коштів, а також потребою у перерозподілі фінансових ресурсів між окремими суб'єктами економіки. Кредитні відносини виникають у процесі виробництва, реалізації продукції та руху вартості у грошовій формі, забезпечуючи безперервність відтворювального процесу.

Разом з тим надмірна залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування може негативно впливати на його фінансовий стан. Значна

частка позикового капіталу призводить до зростання фінансових витрат, пов'язаних зі сплатою процентів за кредитами, дивідендів власникам корпоративних прав та інших платежів за залученими ресурсами. Крім того, високе боргове навантаження може погіршувати показники ліквідності та платоспроможності підприємства, підвищуючи ризик фінансової нестабільності.[26]

Отже, фінансові ресурси підприємства являють собою сукупність власних грошових надходжень, накопичень та залучених із зовнішніх джерел коштів, які використовуються для виконання фінансових зобов'язань, фінансування поточної діяльності, реалізації інвестиційних програм і забезпечення розширеного відтворення. За джерелами формування фінансові ресурси поділяються на власні та залучені, кожна з цих груп відіграє важливу роль у забезпеченні ефективного функціонування підприємства.

У процесі господарської діяльності фінансові ресурси перебувають у постійному русі та змінюють форми свого існування. Вони використовуються для фінансування виробничої, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства, а в грошовій формі існують переважно у вигляді залишків коштів на поточних рахунках у банках та в касі підприємства. Ефективне управління фінансовими ресурсами є необхідною умовою забезпечення фінансової рівноваги, стабільного розвитку та підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Таким чином, фінансові ресурси є основою забезпечення безперервної діяльності підприємства, реалізації його виробничих та інвестиційних програм, виконання фінансових зобов'язань і досягнення стратегічних цілей розвитку. Ефективність формування та використання фінансових ресурсів значною мірою залежить не лише від внутрішньої фінансової політики підприємства, а й від зовнішніх умов господарювання, які визначають можливості залучення капіталу, рівень витрат та перспективи розвитку бізнесу.

Для підприємств металургійної галузі вплив зовнішнього середовища є

особливо відчутним, оскільки їх діяльність залежить від кон'юнктури світових ринків металопродукції, вартості енергетичних ресурсів, стану логістичної інфраструктури та загальної економічної ситуації в країні. В умовах повномасштабної війни зазначені чинники набули критичного значення, суттєво впливаючи на фінансові результати та можливості формування фінансових ресурсів металургійних підприємств.

У зв'язку з цим важливим є дослідження сучасного стану металургійної галузі України, визначення основних проблем її функціонування та оцінка впливу воєнного стану на діяльність підприємств гірничо-металургійного комплексу.

1.2 Методичні підходи до оцінювання ефективності формування та використання фінансових ресурсів підприємства

Зміни в обсягах фінансових ресурсів підприємства визначаються шляхом дослідження динаміки та структури джерел формування його майна. Формування, придбання та відтворення активів здійснюється як за рахунок власного капіталу, так і за рахунок залучених коштів. Співвідношення між цими джерелами є важливим індикатором фінансового стану підприємства та рівня його фінансової стійкості. Зростання частки позикового капіталу, з одного боку, може свідчити про підвищення фінансових ризиків і залежності від зовнішніх кредиторів, а з іншого — відображати використання підприємством додаткових фінансових можливостей для підтримки господарської діяльності та фінансування розвитку. В умовах інфляції та несвоєчасного виконання зобов'язань залучення позикових ресурсів також може виступати інструментом перерозподілу фінансових вигод на користь підприємства-боржника.

Аналіз складу, структури та динаміки джерел формування фінансових

ресурсів здійснюється на основі даних бухгалтерського балансу підприємства. Пасив балансу відображає джерела фінансування активів на певну дату та містить інформацію про власний капітал, довгострокові й поточні зобов'язання.

Для підвищення аналітичної інформативності джерела фінансування доцільно групувати за двома основними ознаками. Перша ознака пов'язана з правом власності на фінансові ресурси, відповідно до чого вони поділяються на власні та залучені. Друга ознака характеризує тривалість використання ресурсів у господарському обороті підприємства, що дозволяє виділити джерела довгострокового та короткострокового характеру, рис. 1.2.

Рис. 1.2. Структура пасиву балансу

Джерело: сформовано автором

До складу власного капіталу належать зареєстрований (статутний) капітал, додатковий та резервний капітал, нерозподілений прибуток, а також інші фонди та цільові надходження. Позиковий капітал представлений довгостроковими і короткостроковими кредитами, позиками та кредиторською заборгованістю.

Особливого значення набуває управління короткостроковими джерелами фінансування, оскільки вони потребують постійного контролю за своєчасністю погашення зобов'язань та забезпечення безперервного залучення нових ресурсів для підтримки поточної діяльності підприємства. Ефективне управління структурою джерел фінансування сприяє зміцненню фінансової стійкості, підвищенню платоспроможності та створенню передумов для стабільного розвитку підприємства.

Слід зауважити, що навіть джерела фінансування, які використовуються підприємством протягом тривалого часу, не є повністю статичними. До таких джерел належать власний капітал і довгострокові зобов'язання. Довгострокові позикові кошти мають визначений строк погашення, тому потребують періодичного поновлення або рефінансування. Водночас окремі складові власного капіталу також перебувають у постійному русі. Це стосується насамперед нерозподіленого прибутку, резервного капіталу та інших внутрішніх джерел, обсяги яких змінюються під впливом результатів господарської діяльності підприємства.[25]

Для проведення аналізу фінансових ресурсів важливим є дослідження структури пасиву балансу, оскільки саме в ньому відображаються джерела формування майна підприємства. На основі відповідних аналітичних групувань здійснюється оцінка структури капіталу, визначається частка окремих джерел фінансування в загальній сумі ресурсів, а також аналізуються пропорції між власним і позиковим капіталом.

Одним із ключових напрямів такого аналізу є оцінка фінансової стійкості підприємства. Вона ґрунтується на визначенні співвідношення між власними та залученими коштами. Чим більшою є частка власного капіталу у структурі джерел фінансування, тим вищою вважається фінансова незалежність підприємства та його здатність протистояти негативному впливу зовнішніх факторів. Наявність достатнього обсягу власних фінансових ресурсів створює запас фінансової стійкості та знижує ризик втрати платоспроможності.

Для оцінки рівня фінансової незалежності широко використовується коефіцієнт автономії, який визначається як відношення власного капіталу до загальної вартості активів підприємства:

$$\text{Коефіцієнт автономії} = \text{Власний капітал} / \text{Валюта балансу} \quad (1.1.)$$

Даний показник характеризує частку активів підприємства, сформованих за рахунок власних джерел фінансування. Його зростання свідчить про зміцнення фінансової стійкості та зниження залежності від зовнішніх кредиторів. Вважається, що підприємства з високим рівнем автономії мають кращі можливості для адаптації до змін ринкового середовища, ефективніше протидіють фінансовим ризикам і мають вищий рівень інвестиційної привабливості. Для капіталомістких підприємств металургійної галузі підтримання достатнього рівня автономії є особливо важливим, оскільки дозволяє забезпечувати безперервність виробничого процесу навіть в умовах економічної нестабільності та воєнних ризиків.[24]

Нормативним вважається значення коефіцієнта автономії на рівні не менше 0,5. Такий рівень показника свідчить про те, що підприємство здатне забезпечити покриття своїх зобов'язань за рахунок власного капіталу. Коефіцієнт автономії є важливим не лише для оцінки фінансового стану підприємства, але й для потенційних інвесторів і кредиторів, оскільки характеризує ступінь його фінансової незалежності. Зростання цього показника свідчить про посилення фінансової стійкості підприємства, підвищення його кредитоспроможності та розширення можливостей щодо залучення додаткових фінансових ресурсів.

Для більш повної оцінки структури джерел фінансування поряд із коефіцієнтом автономії використовується коефіцієнт співвідношення власного та позикового капіталу. Він визначається як відношення суми довгострокових і поточних зобов'язань підприємства до величини його власного капіталу:

$$\text{Коефіцієнт співвідношення власного та позикового капіталу} = \frac{\text{Позиковий капітал}}{\text{Власний капітал.}} \quad (1,2)$$

Цей показник відображає, скільки одиниць залучених коштів припадає на кожну гривню власного капіталу підприємства. Чим нижчим є його значення, тим меншою є залежність суб'єкта господарювання від зовнішніх джерел фінансування. У фінансовій практиці прийнятним вважається таке співвідношення, за якого частка позикових коштів не перевищує третини загального обсягу фінансування, що відповідає пропорції один до двох між позиковим і власним капіталом. Водночас цей показник належить до найбільш динамічних характеристик фінансової стійкості, оскільки значною мірою залежить від особливостей операційної діяльності підприємства. Тому його оцінка лише на певну дату не дає можливості сформулювати повне уявлення про рівень фінансової незалежності. Для отримання об'єктивних висновків необхідно враховувати швидкість обороту оборотних активів, насамперед запасів і дебіторської заборгованості. За умов високої оборотності цих елементів підприємство може ефективно використовувати значний обсяг позикових ресурсів без суттєвого погіршення свого фінансового стану.[123

Таким чином, аналіз співвідношення власного та позикового капіталу доцільно здійснювати у комплексі з іншими показниками фінансової стійкості, ліквідності та ділової активності. Це дозволяє більш повно оцінити рівень фінансової незалежності підприємства та його здатність підтримувати стабільну господарську діяльність в умовах мінливого ринкового середовища.

Для забезпечення належного рівня фінансової стійкості важливим є підтримання раціонального співвідношення між власним і позиковим капіталом. Одним із показників, що використовується для оцінки такого співвідношення, є коефіцієнт співвідношення мобільних та іммобілізованих активів.

Даний показник характеризує структуру активів підприємства та визначається як відношення вартості мобільних активів до вартості іммобілізованих активів:

$$\text{Коефіцієнт співвідношення мобільних та іммобілізованих активів} = \frac{\text{Мобільні активи}}{\text{Іммобілізовані активи}} \quad (1.3.)$$

До складу мобільних активів належать оборотні активи підприємства, зокрема запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти та інші активи, які можуть бути відносно швидко перетворені на грошову форму. Іммобілізовані активи представлені необоротними активами, такими як основні засоби, нематеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції. Економічний зміст цього показника полягає у визначенні частки активів, що можуть бути використані для оперативного забезпечення поточних потреб підприємства. Чим вищим є значення коефіцієнта, тим більш мобільною є структура активів і тим вищою є здатність підприємства швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища. Водночас нормативні значення цього показника значною мірою залежать від галузевої специфіки. Для металургійних підприємств, діяльність яких характеризується високою капіталомісткістю та значною часткою основних засобів у структурі активів, коефіцієнт мобільності активів зазвичай є нижчим порівняно з підприємствами інших галузей економіки.

В умовах ринкової економіки ефективність діяльності підприємства визначається не лише здатністю підтримувати фінансову стійкість, але й умінням залучати фінансові ресурси та забезпечувати їх результативне використання. Одним із найбільш поширених узагальнюючих показників ефективності використання капіталу є рентабельність.[22]

Показники рентабельності відображають рівень прибутковості вкладених ресурсів та визначаються шляхом співвідношення отриманого прибутку до величини капіталу або активів, які були використані для його формування.

Таблиця 1.2

**Алгоритм оцінки стану та використання фінансових ресурсів
підприємства**

Етап аналізу	Напрямок оцінки	Основні показники	Мета аналізу
1. Аналіз формування фінансових ресурсів	Дослідження джерел фінансування діяльності підприємства	Власний капітал, довгострокові та поточні зобов'язання, структура капіталу	Визначення складу та структури фінансових ресурсів, оцінка залежності від зовнішніх джерел фінансування
2. Аналіз майнового стану	Оцінка структури та динаміки активів підприємства	Необоротні активи, оборотні активи, валюта балансу	Виявлення змін у складі майна та напрямів використання фінансових ресурсів
3. Аналіз ліквідності	Оцінка здатності підприємства своєчасно погашати поточні зобов'язання	Коефіцієнт поточної, швидкої та абсолютної ліквідності	Визначення рівня платоспроможності підприємства
4. Аналіз фінансової стійкості	Дослідження забезпеченості підприємства власними фінансовими ресурсами	Коефіцієнт автономії, коефіцієнт заборгованості, коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	Оцінка фінансової незалежності та ризику втрати платоспроможності
5. Аналіз ділової активності	Оцінка ефективності використання вкладених ресурсів	Коефіцієнт оборотності активів, оборотних активів, дебіторської заборгованості, запасів	Визначення швидкості обігу фінансових ресурсів та ефективності їх використання
6. Аналіз фінансових результатів	Дослідження результативності господарської діяльності	Чистий дохід, валовий прибуток (збиток), операційний прибуток (збиток), чистий прибуток (збиток)	Виявлення факторів формування фінансових результатів підприємства
7. Аналіз рентабельності	Оцінка прибутковості використання фінансових ресурсів	Рентабельність активів (ROA), власного капіталу (ROE), чиста маржа	Визначення рівня віддачі вкладених ресурсів та ефективності управління ними
8. Комплексна оцінка фінансового стану	Узагальнення результатів проведеного аналізу	Сукупність фінансових коефіцієнтів та показників	Формування висновків щодо стану фінансових ресурсів і напрямів підвищення ефективності їх використання

Джерело: складено автором

Вони дозволяють оцінити ефективність управління фінансовими ресурсами, інвестиційну привабливість підприємства та його здатність забезпечувати економічне зростання в довгостроковій перспективі. Для підприємств металургійної галузі аналіз рентабельності має особливе значення, оскільки значні обсяги інвестованого капіталу потребують постійного контролю за рівнем віддачі та ефективністю використання виробничого потенціалу.

Вище наведено узагальнений алгоритм оцінки стану та ефективності використання фінансових ресурсів підприємства, табл. 1.2., який може бути використаний як теоретична основа для подальшого аналізу ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг».

Таким чином, комплексна оцінка фінансових ресурсів підприємства передбачає послідовне дослідження джерел їх формування, напрямів використання, фінансової стійкості, ліквідності, ділової активності та результативності господарської діяльності. Застосування наведеного алгоритму дозволяє об'єктивно оцінити фінансовий стан підприємства, виявити проблемні аспекти управління ресурсами та визначити резерви підвищення ефективності їх використання.

1.3. Сучасний стан та особливості функціонування металургійної галузі України в умовах воєнного стану

Упродовж 2013–2025 років виробничі потужності металургійної галузі України за виплавою сирової сталі зазнали суттєвого скорочення. Якщо у 2013 році їх обсяг становив 42,5 млн т на рік, то у 2025 році цей показник знизився до 8 млн т, тобто на 81,1%. Одночасно кількість функціонуючих металургійних підприємств скоротилася з 14 до 6. Такі зміни стали наслідком втрати значної частини виробничих потужностей через воєнні дії та окупацію окремих

територій України.

Станом на 2013 рік металургійний комплекс України характеризувався наявністю значних виробничих потужностей, орієнтованих переважно на експортні ринки та сформованих ще в період функціонування радянської промислової системи. Суттєві структурні зміни в галузі розпочалися після 2014 року внаслідок військового конфлікту на сході країни. Втрата контролю над частиною територій Донецької та Луганської областей призвела до вибуття з виробничого процесу низки великих металургійних підприємств. У результаті до 2021 року сукупні потужності галузі скоротилися до 25,3 млн т сталі на рік.

Подальше погіршення ситуації відбулося у 2022 році після початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації. Руйнування та окупація додаткових промислових об'єктів, зокрема металургійних комбінатів у Маріуполі, спричинили зменшення номінальних виробничих потужностей до 16,2 млн т. При цьому фактичні обсяги виробництва скоротилися ще більшою мірою через порушення логістичних маршрутів, дефіцит енергоресурсів, нестачу трудових ресурсів та обмеження експортних поставок. Унаслідок цього рівень використання наявних виробничих потужностей у 2022 році знизився приблизно до 39%.

У 2022 році загальна річна потужність підприємств металургійної галузі становила 16,2 млн т, проте близько 8,2 млн т цих потужностей фактично було виведено з експлуатації. Зокрема, на Дніпровському металургійному комбінаті було припинено роботу технологічного комплексу на базі доменного та киснево-конвертерного виробництва. Як один із напрямів подальшого відновлення підприємство розглядає впровадження електродугової технології виплавки сталі. Враховуючи обмежені інвестиційні можливості в умовах воєнного стану, орієнтовно 8 млн т на рік залишаються максимальним обсягом виробничих потужностей, який українські металургійні підприємства здатні підтримувати в робочому стані на сучасному етапі.

Попри суттєве скорочення виробничих потужностей металургійної галузі,

рівень їх використання протягом досліджуваного періоду залишався відносно високим. Так, коефіцієнт завантаження потужностей становив 77,2% у 2013 році та зріс до 84,6% у 2021 році. Лише у 2022 році внаслідок масштабних воєнних дій, руйнування виробничих об'єктів, порушення логістичних ланцюгів та енергетичної кризи спостерігалось різке погіршення цього показника. Водночас уже у 2025 році рівень завантаження виробничих потужностей досяг 92,5%, що свідчить про збереження конкурентних переваг українських металургійних підприємств та їхню здатність забезпечувати присутність продукції на міжнародних ринках.[10, 11]

Високий рівень використання наявних виробничих потужностей у 2025 році характеризує значний адаптаційний потенціал підприємств галузі, які продовжують функціонувати в умовах воєнного стану. Незважаючи на постійні ризики, пов'язані з безпековою ситуацією, перебоями в енергозабезпеченні та складнощами транспортування продукції, металургійні компанії змогли підтримувати виробничі процеси та забезпечувати стабільний випуск продукції. Разом із тим досягнення майже максимального рівня завантаження свідчить про обмежені можливості подальшого нарощування виробництва без реалізації нових інвестиційних проєктів та модернізації виробничої бази.

На сучасному етапі вітчизняна металургія практично не має резервних потужностей для істотного збільшення випуску сталі. У зв'язку з цим очікуване зростання попиту на металопродукцію в період післявоєнного відновлення економіки може перевищити виробничі можливості українських підприємств. За таких умов частина потреб внутрішнього ринку у сталевій продукції, ймовірно, покриватиметься за рахунок імпортних поставок, оскільки наявні потужності металургійних підприємств не забезпечуватимуть повного задоволення прогнозованого попиту. [3]

Металургійний сектор України та країн Європейського Союзу функціонує в умовах суттєвих викликів, проте їх природа та масштаби істотно

відрізняються. Для європейських виробників сталі ключовим стратегічним завданням є реалізація політики декарбонізації та адаптація до екологічних вимог ЄС. Водночас для українських металургійних підприємств першочерговим залишається забезпечення безперервності виробництва та збереження виробничого потенціалу в умовах воєнного стану.

Функціонування металургійної галузі України відбувається під постійним впливом воєнних ризиків. Посилення інтенсивності бойових дій та зростання кількості обстрілів у Дніпропетровській і Запорізькій областях, які є основними центрами металургійного виробництва країни, безпосередньо впливають на стабільність роботи підприємств, безпеку персоналу та виробничі показники. Упродовж перших п'яти місяців 2026 року кількість атак у зазначених регіонах збільшилася у декілька разів порівняно з аналогічним періодом попереднього року, що створює додаткові загрози для діяльності підприємств галузі.

Однією з найгостріших проблем залишається дефіцит трудових ресурсів. Унаслідок мобілізаційних процесів значна частина працівників металургійних підприємств була залучена до лав Збройних сил України, що призвело до скорочення кадрового потенціалу та ускладнило забезпечення виробничих процесів необхідними трудовими ресурсами.

Додатковим чинником зростання витрат є погіршення логістичних умов. Вартість транспортування сировини та готової продукції суттєво перевищує довоєнний рівень, що негативно впливає на собівартість виробництва та конкурентоспроможність української металопродукції на зовнішніх ринках. Водночас порушення традиційних ланцюгів постачання сировини змусило підприємства збільшити залежність від імпортних ресурсів. Зокрема, у 2025 році значні обсяги коксівного вугілля були закуплені за кордоном через втрату доступу до окремих вітчизняних джерел видобутку.

На відміну від України, основні проблеми металургійної промисловості Європейського Союзу пов'язані із реалізацією кліматичної політики та

переходом до низьковуглецевого виробництва. Підприємства галузі змушені працювати в умовах високих цін на електроенергію та поступового посилення вимог щодо скорочення викидів парникових газів. Додаткове фінансове навантаження формується через функціонування системи торгівлі квотами на викиди (EU ETS), у межах якої вартість вуглецевих квот продовжує зростати.

Крім того, поступове скорочення обсягів безоплатного розподілу квот на викиди вуглецю сприятиме подальшому підвищенню виробничих витрат металургійних підприємств ЄС. Реалізація заходів із декарбонізації виробництва потребує значних інвестиційних ресурсів, оскільки модернізація виробничих потужностей та впровадження екологічно чистих технологій вимагають масштабних капіталовкладень упродовж найближчих років.

Водночас металургійні комплекси України та країн Європейського Союзу стикаються з низкою спільних викликів, серед яких особливо вагомими є зростання вартості енергоресурсів, посилення конкуренції з боку імпоротної продукції та ускладнення міжнародної торгівлі. У 2025 році обсяги імпорту сталевої продукції до ЄС збільшилися на 14,0% порівняно з попереднім роком, тоді як в Україні аналогічний показник зріс на 26,7%, що свідчить про посилення конкурентного тиску на внутрішніх ринках обох регіонів.

Додатковим фактором негативного впливу стали зміни у світовій торговельній політиці. Зокрема, після запровадження Сполученими Штатами Америки 50-відсоткових мит на імпорт сталі експорт європейської металопродукції на американський ринок у другій половині 2025 року скоротився приблизно на 30% порівняно з відповідним періодом попереднього року. Українські виробники, своєю чергою, продовжують функціонувати в умовах дії численних зовнішньоторговельних обмежень, оскільки щодо вітчизняної сталевої продукції застосовується 28 різних захисних та антидемпінгових заходів на міжнародних ринках.

Наявність спільних проблем формує передумови для поглиблення співробітництва між Україною та Європейським Союзом у металургійній

сфері. Для європейської промисловості важливим є створення надійних, безпечних та конкурентоспроможних ланцюгів постачання металопродукції з низьким рівнем вуглецевого сліду. Для України ключовими завданнями залишаються розширення доступу до європейських ринків збуту, залучення інвестиційних ресурсів та отримання підтримки для модернізації виробничих потужностей і післявоєнного відновлення галузі. Перспективними напрямками взаємодії можуть стати інтеграція українських металургійних підприємств до європейських виробничо-логістичних ланцюгів, реалізація спільних проєктів у сфері енергетичної безпеки, а також підготовка української металургії до впровадження сучасних екологічних стандартів і вимог декарбонізації, що поступово стають визначальними факторами конкурентоспроможності на світовому ринку сталі. [1]

Гірничо-металургійний комплекс України й надалі функціонує в умовах значного негативного впливу воєнних дій, що відображається у скороченні виробничих показників та зменшенні ролі галузі в національній економіці. За результатами дослідження GMK Center «Внесок ГМК в економіку України 2025», у 2025 році спостерігалось подальше погіршення стану металургійного сектору, що пов'язано з втратою виробничих потужностей, порушенням логістичних ланцюгів та ускладненням умов зовнішньої торгівлі.

Обсяг виробництва сталі у 2025 році знизився на 2,2% порівняно з попереднім роком і становив 7,4 млн т. При цьому рівень випуску металопродукції залишається на 65,4% нижчим за показники довоєнного 2021 року. Така динаміка обумовлена суттєвим скороченням виробничої бази галузі: якщо до початку повномасштабної війни в Україні функціонувало дев'ять металургійних підприємств, то станом на 2025 рік на підконтрольній території продовжують роботу лише шість підприємств.

Скорочення виробництва безпосередньо позначилося на внеску гірничо-металургійного комплексу у формування валового внутрішнього продукту країни. Частка галузі у ВВП зменшилася з 10,3% у 2021 році до 5,5% у 2025

році. Основними причинами такого зниження стали падіння обсягів виробництва сталі та залізорудної сировини, а також припинення роботи Шахтоуправління «Покровське», яке було ключовим виробником коксівного вугілля в Україні та забезпечувало близько двох третин внутрішніх потреб металургійних підприємств. Втрата цього джерела сировини призвела до суттєвого зростання залежності галузі від імпортних поставок, унаслідок чого імпорту коксівного вугілля у 2025 році збільшився на 91,6%.

Негативні тенденції спостерігаються також у сфері зовнішньої торгівлі. У 2025 році вартісний обсяг експорту продукції гірничо-металургійного комплексу був на 72,1% нижчим порівняно з 2021 роком та на 3,1% меншим, ніж у 2024 році. Посилення конкуренції з боку виробників Китаю та Росії призвело до витіснення української металопродукції з традиційних ринків збуту, насамперед у країнах Близького Сходу, Північної Африки та Туреччині. За таких умов українські металургійні підприємства змушені працювати в середовищі високих виробничих витрат, логістичних обмежень та торговельних бар'єрів, що суттєво знижує їх конкурентоспроможність на світовому ринку та стримує можливості для відновлення експортного потенціалу галузі.[2]

У 2025 році для українських металургійних підприємств ринок Європейського Союзу фактично залишався основним напрямом збуту продукції. В умовах втрати частини традиційних експортних ринків та посилення конкуренції на світовому ринку саме країни ЄС забезпечували реалізацію близько половини всього обсягу сталі, виробленої в Україні. Водночас повномасштабне запровадження механізму транскордонного вуглецевого регулювання (СВАМ) з 2026 року створює додаткові ризики для вітчизняної гірничо-металургійної галузі. Відсутність спеціальних винятків або перехідних умов для українських виробників може суттєво погіршити їхні конкурентні позиції на європейському ринку та ускладнити подальше функціонування підприємств галузі.

Складна ситуація спостерігається і на внутрішньому ринку металопродукції. У 2025 році обсяги імпорту сталі в Україну збільшилися на 32,1% порівняно з попереднім роком, а в січні–лютому 2026 року темпи зростання становили ще 19,0%. Унаслідок цього частка імпортової продукції у внутрішньому споживанні сталі досягла 40% у 2025 році та зросла до 50% на початку 2026 року. Такі тенденції свідчать про поступове посилення конкурентного тиску на національних виробників та скорочення їхньої присутності на внутрішньому ринку.

Погіршення становища української металургії відбувається на тлі активної державної підтримки металургійних підприємств у провідних країнах світу. Сполучені Штати Америки, країни Європейського Союзу, Канада, Велика Британія, Індія та Китай застосовують широкий спектр інструментів захисту та стимулювання галузі, включаючи торговельні бар'єри, механізми вуглецевого регулювання, енергетичні компенсації та різноманітні форми державного субсидування. У більшості розвинених країн металургійна промисловість розглядається як стратегічна галузь, що забезпечує економічну стійкість і національну безпеку. Водночас український гірничо-металургійний комплекс продовжує функціонувати в умовах війни, втрати виробничих потужностей та обмежених можливостей державної підтримки, що негативно впливає на його конкурентоспроможність і довгостроковий потенціал розвитку. [2]

Для узагальнення результатів дослідження сучасного стану металургійної галузі України доцільно систематизувати ключові тенденції та проблеми, які впливають на процес формування і використання фінансових ресурсів підприємств у період воєнного стану. Такий підхід дає можливість комплексно оцінити вплив зовнішніх і внутрішніх факторів на фінансову стійкість металургійних підприємств, а також визначити основні напрями підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами в умовах високої невизначеності та воєнних ризиків.

Таблиця 1.3

Стан металургійної галузі України та проблеми формування і використання фінансових ресурсів підприємств в умовах воєнного стану

Сфера впливу	Характеристика сучасного стану галузі	Вплив на формування та використання фінансових ресурсів
1	2	3
Втрата виробничих потужностей	Частина металургійних підприємств зруйнована або перебуває на тимчасово окупованих територіях. Виробничі потужності галузі суттєво скоротилися порівняно з довоєнним періодом.	Зменшення обсягів реалізації продукції та надходження власних фінансових ресурсів, зниження прибутковості підприємств.
Скорочення обсягів виробництва	Виробництво сталі, прокату та залізничної продукції залишається значно нижчим за довоєнний рівень.	Зменшення грошових потоків від операційної діяльності та погіршення можливостей самофінансування.
Логістичні обмеження	Ускладнення експортних перевезень, обмеженість морської логістики та збільшення транспортних витрат.	Зростання собівартості продукції, потреба у додатковому оборотному капіталі для фінансування поставок.
Висока вартість енергоресурсів	Значне підвищення цін на електроенергію та природний газ порівняно з довоєнним періодом.	Зростання виробничих витрат, скорочення прибутку та власних джерел фінансування розвитку.
Порушення сировинного забезпечення	Втрата частини джерел постачання коксівного вугілля та необхідність збільшення імпорту сировини.	Додаткові витрати на закупівлю та транспортування сировини, зростання потреби у фінансових ресурсах.
Дефіцит трудових ресурсів	Частина працівників мобілізована до ЗСУ або виїхала за межі країни.	Підвищення витрат на оплату праці та залучення персоналу, зниження продуктивності виробництва.
Погіршення фінансових результатів	Значна частина підприємств галузі працює зі збитками або на межі беззбитковості.	Скорочення нерозподіленого прибутку та власного капіталу, зростання залежності від позикових ресурсів.
Зростання боргового навантаження	Підприємства змушені залучати додаткові кредитні ресурси та відтерміновувати розрахунки з контрагентами.	Підвищення фінансових ризиків, збільшення витрат на обслуговування зобов'язань.
Посилення конкуренції на внутрішньому ринку	Частка імпоротної металопродукції на українському ринку постійно зростає.	Скорочення доходів від реалізації та послаблення фінансової стійкості підприємств.

Продовження табл.1.3.

1	2	3
Торговельні обмеження на зовнішніх ринках	Дія антидемпінгових заходів, митних бар'єрів та механізму СВМ.	Зниження експортної виручки та ускладнення формування валютних фінансових ресурсів.
Інвестиційна активність	Більшість підприємств реалізують лише критично необхідні інвестиційні проєкти.	Обмежені можливості модернізації виробництва та оновлення основних засобів.
Державна підтримка галузі	Рівень підтримки суттєво поступається практиці розвинених країн світу.	Обмежені можливості компенсації витрат та залучення додаткових джерел фінансування.
Перспективи післявоєнного відновлення	Очікується зростання попиту на металопродукцію внаслідок масштабної відбудови інфраструктури України.	Формуються передумови для збільшення доходів, інвестицій та зміцнення фінансового потенціалу підприємств у довгостроковій перспективі.

Джерело: складено автором

Таблиця свідчить, що основними проблемами формування фінансових ресурсів металургійних підприємств в умовах воєнного стану є скорочення власних джерел фінансування через зниження прибутковості, зростання виробничих витрат та обмеження експортної діяльності. Водночас використання фінансових ресурсів ускладнюється необхідністю покриття додаткових витрат на енергоресурси, логістику, імпорт сировини та підтримання виробничої діяльності в умовах підвищених воєнних ризиків.

Висновки до розділу 1

У результаті дослідження теоретичних засад формування та використання фінансових ресурсів встановлено, що фінансові ресурси підприємства являють собою сукупність грошових коштів і фінансових надходжень, які перебувають у його розпорядженні та використовуються для забезпечення поточної діяльності, виконання фінансових зобов'язань, фінансування інвестиційних

процесів і розвитку виробництва. За джерелами формування фінансові ресурси поділяються на власні та залучені. Власні ресурси формують фінансову основу діяльності підприємства, забезпечують його економічну самостійність, фінансову стійкість і здатність компенсувати можливі втрати в умовах ризикового господарського середовища. Їх формування відбувається за рахунок внесків засновників, нерозподіленого прибутку, резервів та інших внутрішніх джерел.

Залучені фінансові ресурси представлені різними видами зобов'язань, зокрема банківськими кредитами, позиками, кредиторською заборгованістю та іншими зовнішніми джерелами фінансування. Використання таких ресурсів дає змогу розширювати масштаби діяльності підприємства, однак водночас підвищує рівень фінансових ризиків та залежність від зовнішніх кредиторів. Важливе значення для оцінки фінансового стану має співвідношення між власним і позиковим капіталом, а також структура короткострокових і довгострокових зобов'язань.

Встановлено, що аналіз фінансових ресурсів підприємства базується на дослідженні структури пасиву балансу, який відображає джерела формування майна підприємства на певну дату. Для цілей аналізу джерела фінансування доцільно групувати за двома ознаками: за належністю капіталу (власний і позиковий) та за строками його використання (довгострокові й короткострокові джерела). Такий підхід дозволяє комплексно оцінити фінансову стійкість, рівень незалежності підприємства від зовнішнього фінансування та ефективність управління фінансовими ресурсами.

Щодо сучасного стану металургійної галузі України в умовах воєнного стану. Встановлено, що повномасштабна військова агресія суттєво змінила умови функціонування підприємств гірничо-металургійного комплексу. Галузь зазнала значних виробничих втрат через руйнування та окупацію виробничих потужностей, порушення логістичних маршрутів, дефіцит енергоресурсів і скорочення кадрового потенціалу внаслідок мобілізації

працівників. Упродовж 2013–2025 років виробничі потужності з виплавки сталі в Україні суттєво скоротилися, а кількість діючих металургійних підприємств значно зменшилася.

Функціонування металургійних підприємств нині відбувається під впливом комплексу негативних факторів, серед яких особливе місце займають воєнні ризики, зростання вартості енергоресурсів, підвищення логістичних витрат, посилення конкуренції на зовнішніх ринках, збільшення імпортного тиску на внутрішньому ринку та необхідність адаптації до нових європейських екологічних вимог. Водночас підприємства галузі демонструють здатність до адаптації та підтримують виробничу діяльність навіть за умов обмежених ресурсів і високого рівня невизначеності.

Таким чином, ефективне формування та використання фінансових ресурсів набуває особливого значення для металургійних підприємств в умовах воєнного стану, оскільки саме від якості фінансового менеджменту значною мірою залежить їхня фінансова стійкість, конкурентоспроможність та можливість подальшого розвитку.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПАТ «АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ»

2.1. Організаційно-економічна характеристика та аналіз основних показників діяльності ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»

Публічне акціонерне товариство «АрселорМіттал Кривий Ріг» є юридичною особою, що здійснює свою діяльність відповідно до вимог чинного законодавства України та положень власного статуту. Підприємство набуло правового статусу з моменту державної реєстрації та володіє повним обсягом прав і обов'язків, передбачених для суб'єктів господарювання. У межах своєї компетенції товариство самостійно здійснює виробничу, фінансову та господарську діяльність.

У довоєнний період ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» належало до числа провідних підприємств України. Зокрема, у 2020–2021 роках компанія посідала шосту позицію серед найбільших приватних підприємств країни та друге місце серед металургійних компаній згідно з рейтингом журналу Forbes. За масштабами діяльності підприємство входило до групи найбільших вітчизняних компаній поряд із такими лідерами, як Метінвест, АТБ, Kernel, ДТЕК та Fozzy Group.[17]

Нині ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» функціонує у складі міжнародної корпорації АрселорМіттал, яка є найбільшим виробником сталі у світі та входить до числа найбільших іноземних інвесторів в економіку України. Належність до глобальної металургійної групи забезпечує підприємству доступ до сучасних технологій, міжнародного досвіду управління, інвестиційних ресурсів і світових ринків збуту металопродукції. [17]

ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» розташоване у місті Кривий Ріг

Дніпропетровської області та належить до підприємств недержавної форми власності. Історія підприємства бере початок 16 червня 1931 року, коли було ухвалено рішення про будівництво Криворізького металургійного заводу. Уже 4 серпня 1934 року на доменній печі №1 було отримано першу продукцію – чавун, що стало початком виробничої діяльності підприємства. У наступні роки комбінат активно розвивався шляхом введення в експлуатацію нових виробничих об'єктів та поступового нарощування виробничих потужностей.

У період Другої світової війни, під час окупації міста Кривий Ріг, виробничі потужності підприємства були повністю зруйновані. Після відновлення діяльності комбінат продовжив розвиток, а в 1996 році розпочався процес його реструктуризації, у результаті якого підприємство було включено до складу Криворізького державного гірничо-металургійного комбінату «Криворіжсталь» як структурний підрозділ.[17]

Формування повного металургійного циклу на підприємстві завершилося у 2001 році. Важливими етапами цього процесу стало приєднання коксохімічного виробництва у 1997 році та створення шахтоуправління з підземного видобутку залізної руди у 2001 році. Це забезпечило підприємству можливість здійснювати повний виробничий цикл – від видобутку сировини до випуску готової металопродукції.

У 2004 році Фонд державного майна України ухвалив рішення про приватизацію підприємства. У результаті продажу комбінат перейшов у приватну власність та був реорганізований у відкрите акціонерне товариство «Криворізький гірничо-металургійний комбінат».

Подальшим етапом розвитку стало входження підприємства до складу міжнародної металургійної групи Mittal Steel у жовтні 2005 року. Після об'єднання компаній Arcelor та Mittal Steel у 2007 році комбінат став частиною найбільшої світової металургійної корпорації ArcelorMittal та отримав назву ВАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг».[17]

У квітні 2011 року рішенням загальних зборів акціонерів підприємство було реорганізовано в публічне акціонерне товариство та перейменовано на

ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», під якою назвою воно функціонує і сьогодні.

ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» належить до підприємств із повним металургійним циклом виробництва. Організаційна структура комбінату охоплює основні виробничі ланки металургійного комплексу, зокрема коксохімічне, гірничо-збагачувальне та металургійне виробництва, а також шахтоуправління з підземного видобутку залізної руди. Металургійний напрям діяльності включає агломераційне, доменне, сталеплавильне та прокатне виробництва, що забезпечує замкнений цикл переробки сировини та випуск готової металопродукції.[17]

Основним видом діяльності підприємства є виробництво довгомірного прокату, насамперед арматури та катанки зі звичайних і легованих марок сталі. Крім того, комбінат виготовляє сортовий і фасонний прокат із низьколегованих та спеціальних сталей. Завдяки значним виробничим потужностям та інтеграції до міжнародної корпорації ArcelorMittal підприємство посідає провідні позиції серед українських виробників металопродукції та є одним із найбільших експортерів країни.

На внутрішньому ринку ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» займає вагомe місце у сегменті виробництва арматури та катанки. На міжнародному ринку основну конкуренцію підприємству складають металургійні компанії Туреччини та Китаю, які активно представлені на світовому ринку сталевої продукції.

Виробничий комплекс підприємства включає потужності з видобутку та збагачення залізної руди, що здійснюються як відкритим способом у кар'єрі, так і підземним способом на двох шахтах. До складу комбінату входять три агломераційні цехи, шість коксових батарей, шість доменних печей, з яких п'ять перебувають у робочому стані, а також шість киснево-конвертерних агрегатів для виплавки сталі. Прокатне виробництво представлене блюмінгом, трьома безперервно-заготовочними станами, двома сортопрокатними цехами та окремим прокатним цехом, що забезпечують випуск широкого асортименту

металопродукції.

ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» входить до складу міжнародного холдингу ArcelorMittal — найбільшого світового виробника сталі. Корпорація здійснює діяльність на чотирьох континентах та представлена як у розвинених країнах, так і на ринках, що розвиваються. Близько 38% виробництва сталі холдингу припадає на країни Америки, 46% — на європейські держави, а решта 16% зосереджена в інших регіонах, зокрема в Казахстані, Південній Африці та Україні. Завдяки масштабам діяльності та значним виробничим ресурсам ArcelorMittal займає лідируючі позиції на металургійних ринках Північної та Південної Америки, Західної та Східної Європи, країн СНД та Африки.

Серед основних конкурентів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» на вітчизняному гірничо-металургійному ринку можна виокремити такі підприємства, як Метінвест, Ferrexpo, Запоріжсталь, Південний гірничо-збагачувальний комбінат та Дніпроспецсталь. Ці компанії є провідними виробниками металургійної продукції та залізорудної сировини в Україні й формують конкурентне середовище галузі.[13]

Стратегія довгострокового розвитку ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» базується на принципах сталого розвитку, підвищення якості продукції та зміцнення конкурентних позицій на ринку. Пріоритетними напрямками діяльності підприємства залишаються забезпечення стабільного функціонування виробництва, оптимізація виробничих витрат і задоволення потреб внутрішнього ринку в металопродукції.

Особливу увагу компанія приділяє впровадженню сучасних екологічних стандартів у виробничі процеси. Це передбачає раціональне використання природних ресурсів, зменшення негативного впливу на довкілля та реалізацію природоохоронних інвестиційних програм. Важливим елементом корпоративної політики є також створення безпечних і комфортних умов праці для персоналу та підрядних організацій шляхом фінансування заходів з охорони праці, промислової безпеки, медичного забезпечення та соціальної

підтримки працівників.

Одним із стратегічних напрямів розвитку залишається інвестування в людський капітал, що включає професійне навчання, підвищення кваліфікації персоналу та розвиток кадрового потенціалу підприємства. Крім того, компанія бере активну участь у соціально-економічному розвитку регіону через підтримку інфраструктурних проєктів, а також реалізацію благодійних програм для освітніх і медичних установ.[13]

Після початку повномасштабного військового вторгнення Російської Федерації у лютому 2022 року пріоритетом діяльності підприємства стало збереження виробничого потенціалу та підтримка працівників в умовах воєнного стану. Внаслідок порушення логістичних ланцюгів, обмежень в енергозабезпеченні та загального погіршення умов господарювання комбінат був змушений періодично зупиняти окремі виробничі потужності. У результаті середній рівень завантаження виробничих потужностей підприємства протягом 2022 року становив лише 20–25%, що суттєво нижче довоєнних показників та свідчить про значний вплив воєнних факторів на діяльність компанії.

Інформація щодо обсягів виробництва основних видів продукції підприємства за 2022-2024 роки наведена нижче:

Таблиця 2.1.

Обсяги виробництва основних видів продукції ПАТ АрселорМіттал

Кривий Ріг за 2022-2024

Вид продукції, млн.тонн	2022	2023	2024
Кокс	1,1	0,85	1,25
Концентрат	4,5	4,6	7,8
Агломерат	2,8	Немає даних	Немає даних
Чавун	1,6	1,51	2,17
Сталь	1,2	0,97	1,65
Прокат	1.1	0,89	1,53

Джерело: Звіт про управління за 2022-2024 роки [13]

Дані таблиці 2.1 свідчать про суттєві зміни в обсягах виробництва основних видів продукції ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» упродовж 2022–2024 років, що значною мірою були зумовлені впливом воєнних дій, логістичних обмежень, перебоїв в енергопостачанні та складною економічною ситуацією в країні.

У 2023 році порівняно з 2022 роком спостерігалось скорочення виробництва більшості видів продукції. Зокрема, випуск коксу зменшився з 1,1 млн т до 0,85 млн т, або на 22,7%. Виробництво чавуну скоротилося на 5,6% і становило 1,51 млн т, а виплавка сталі знизилася на 19,2% – до 0,97 млн т. Обсяг виробництва прокату також скоротився на 19,1% і становив 0,89 млн т. Водночас виробництво залізорудного концентрату дещо зросло – з 4,5 млн т до 4,6 млн т, що свідчить про відносну стабільність роботи гірничо-збагачувального комплексу підприємства.

У 2024 році діяльність комбінату характеризувалася поступовим відновленням виробничих процесів. Найбільше зростання продемонструвало виробництво концентрату, обсяг якого досяг 7,8 млн т, що на 69,6% більше порівняно з 2023 роком. Випуск чавуну збільшився до 2,17 млн т, або на 43,7%, а виробництво сталі зросло до 1,65 млн т, що перевищує показник попереднього року на 70,1%. Обсяг виробництва прокату підвищився до 1,53 млн т, збільшившись на 71,9%. Також суттєво зріс випуск коксу – до 1,25 млн т, що на 47,1% більше порівняно з 2023 роком.

Отже, після значного спаду виробництва у 2023 році підприємству вдалося у 2024 році відновити позитивну динаміку за всіма основними видами продукції. Найвищі темпи зростання були характерні для виробництва сталі, прокату та концентрату. Це свідчить про поступову адаптацію підприємства до умов воєнного стану, відновлення виробничих потужностей та покращення операційної діяльності, хоча досягнуті обсяги все ще залишаються нижчими за довоєнний рівень.

Аналіз виробничих показників ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2024–2025 роки свідчить про поступове відновлення виробничої діяльності

підприємства, незважаючи на складні умови функціонування, спричинені воєнним станом. Протягом досліджуваного періоду комбінат продовжував працювати в умовах високих безпекових ризиків, нестабільного енергопостачання, логістичних обмежень та несприятливої кон'юнктури світового ринку металопродукції.

Таблиця 2.2.

Інформація про обсяги виробництва та реалізації основних видів продукції за 2025 рік

№ з/п	Основний вид продукції	Обсяг виробництва			Обсяг реалізованої продукції		
		у натуральній формі (фізична одиниця виміру)	у грошовій формі, тис.грн	у відсотках до всієї виробленої продукції	у натуральній формі (фізична одиниця виміру)	у грошовій формі, тис.грн	у відсотках до всієї реалізованої продукції
1	2	3	4	5	6	7	8
1	чавун	1064924,73 тон	17555758,82	24,88	1064924,73 тон	17555758,82	24,88
2	прокат	1554172,71 тон	37961679,94	53,8	1549322,55 тон	37846554,78	53,64
3	концентрат	3651668,39 тон	12557611,67	17,8	3600806,59 тон	12712823,24	18,02

Джерело: звіт за 2025 рік [13]

У 2024 році підприємству вдалося суттєво наростити виробництво порівняно з 2023 роком. Випуск чавуну збільшився на 42,7 % і досяг 2,17 млн т, виробництво сталі зросло на 69,9 % – до 1,65 млн т, а прокату – на 72,1 %, до 1,53 млн т. Значне зростання також спостерігалось у коксохімічному та гірничому виробництві. Зокрема, випуск коксу зріс на 48,5 % та становив 1,25 млн т, видобуток залізної руди збільшився на 68,3 % – до 19,19 млн т, а виробництво концентрату зросло на 71,7 % та досягло 7,82 млн т. Такі результати були пов'язані насамперед із частковим відновленням виробничих потужностей після критичного спаду попередніх років та покращенням завантаження основних агрегатів підприємства.

У 2025 році позитивна динаміка в металургійному виробництві збереглася, хоча темпи зростання суттєво уповільнилися. Виробництво чавуну

збільшилося на 16,9 % і склало 2,53 млн т, випуск сталі зріс на 2,3 % – до 1,69 млн т, а виробництво прокату збільшилося на 1,4 % – до 1,56 млн т. Виробництво коксу також продемонструвало позитивну динаміку, зрісши на 16,4 % та досягнувши 1,46 млн т.

Водночас у гірничому сегменті спостерігалось певне скорочення виробничих показників. Видобуток залізної руди зменшився на 4,2 % та становив 18,39 млн т, а виробництво концентрату скоротилося на 3,3 % – до 7,56 млн т. Основними причинами такого зниження стали обмеження енергопостачання, необхідність коригування виробничих планів та збереження складної ситуації на зовнішніх ринках збуту.

Незважаючи на позитивну динаміку більшості виробничих показників, рівень завантаження виробничих потужностей залишається значно нижчим за довоєнний. За оцінками підприємства, у гірничому виробництві відставання від довоєнних обсягів становить близько 30 %, тоді як у металургійному виробництві воно досягає 50–70 %. Це свідчить про наявність значного резерву для подальшого нарощування виробництва після стабілізації економічної та безпекової ситуації.

Серед факторів, які продовжують негативно впливати на виробничу діяльність підприємства, слід виділити високу вартість електроенергії, нестабільність енергопостачання, зростання логістичних витрат, обмежений доступ до окремих експортних ринків та посилення екологічних вимог на ринку Європейського Союзу в межах механізму транскордонного вуглецевого регулювання (СВАМ). Унаслідок цього підприємство було змушене регулярно коригувати виробничі плани та режим роботи основних виробничих агрегатів.

Таким чином, результати діяльності ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» у 2024–2025 роках свідчать про поступову адаптацію підприємства до умов воєнного стану та часткове відновлення виробничих обсягів. Водночас подальше зростання виробництва значною мірою залежатиме від стабілізації енергетичної ситуації, покращення умов експорту, державної підтримки металургійної галузі та відновлення внутрішнього попиту на

металопродукцію в процесі післявоєнної відбудови України.

У 2022–2025 роках основним операційним ризиком для ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» залишався вплив повномасштабної війни в Україні. Через близьке розташування виробничих потужностей до зони бойових дій підприємство зіткнулося з низкою виробничих та організаційних труднощів. Додатковим викликом стали перебої в енергопостачанні, спричинені пошкодженням енергетичної інфраструктури країни.

Для забезпечення стабільної діяльності керівництво підприємства реалізує заходи з оптимізації виробничих процесів та впровадження інвестиційних проєктів, спрямованих на підтримання безперервності виробництва, безпеки праці та екологічної відповідальності.

Суттєвий вплив на діяльність товариства також мають ризики у сфері охорони праці, ринкової кон'юнктури, оподаткування, екології, постачання, логістики та політичної ситуації. Для їх мінімізації підприємство здійснює модернізацію систем безпеки, диверсифікує ринки збуту й постачальників, контролює зміни законодавства, впроваджує природоохоронні заходи та розвиває альтернативні логістичні маршрути.

Система управління ризиками підприємства базується на принципах відповідальності керівництва, розподілу повноважень між підрозділами, постійного моніторингу ризиків, прийняття обґрунтованих управлінських рішень і забезпечення прозорості процесів ризик-менеджменту. Це сприяє своєчасному реагуванню на загрози та підвищенню стійкості підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

Аналіз фінансового стану ПАТ „АрселорМіттал Кривий Ріг” за 2023-2025 роки зроблений автором на основі розрахунку показників ліквідності, фінансової стійкості та рентабельності з використанням фінансової звітності (дод. А) та представлений у таблиці 2.3.

Аналіз показників фінансового стану ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2023–2025 роки свідчить про погіршення рівня ліквідності, фінансової стійкості та зростання залежності підприємства від залучених джерел

фінансування. Отримані результати відображають наслідки тривалого накопичення збитків, характерні для діяльності підприємства в умовах воєнного стану та кризових явищ у металургійній галузі.

Таблиця 2.3.

Показники фінансового стану ПАТ «АрселорМітал Кривий Ріг»

Показник	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,88	0,66	0,51
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,02	0,01	0,01
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,44	0,26	0,19
Коефіцієнт автономії	0,34	0,14	-0,04
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	0,63	0,27	-0,07
Коефіцієнт заборгованості	0,52	0,71	0,86

Джерело: розрахунки автора

Коефіцієнт поточної ліквідності протягом досліджуваного періоду мав стійку тенденцію до зниження: з 0,88 у 2023 році до 0,66 у 2024 році та 0,51 у 2025 році. Значення показника в усі роки було нижчим за нормативний рівень, що свідчить про недостатність оборотних активів для повного покриття поточних зобов'язань. Зниження коефіцієнта вказує на посилення ризику втрати платоспроможності у короткостроковому періоді.

Аналогічна ситуація спостерігається щодо коефіцієнта швидкої ліквідності, який скоротився з 0,44 до 0,19. Це означає, що навіть після виключення запасів підприємство не має достатнього обсягу найбільш ліквідних оборотних активів для своєчасного погашення поточних боргів. Для металургійного підприємства певна концентрація коштів у запасах є характерною особливістю виробничого процесу, проте настільки низькі значення показника свідчать про дефіцит ліквідних ресурсів.

Особливо критичним є рівень абсолютної ліквідності, який протягом 2023–2025 років становив лише 0,02–0,01. Це означає, що підприємство могло

негайно погасити лише близько 1–2 % своїх поточних зобов'язань за рахунок наявних грошових коштів та їх еквівалентів. Така ситуація вказує на обмежений запас грошової ліквідності та високу залежність від безперервності надходження коштів від операційної діяльності.

Показники фінансової стійкості також демонструють негативну динаміку. Коефіцієнт автономії знизився з 0,34 у 2023 році до 0,14 у 2024 році, а у 2025 році набув від'ємного значення (-0,04). Це свідчить про поступову втрату власних джерел фінансування та формування від'ємного власного капіталу внаслідок накопичення значних непокритих збитків. За таких умов підприємство фактично фінансує свою діяльність переважно за рахунок залучених коштів.

Подібну тенденцію демонструє коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом, який знизився з 0,63 у 2023 році до -0,07 у 2025 році. Якщо на початку досліджуваного періоду власний капітал хоча б частково покривав необоротні активи, то наприкінці періоду власних ресурсів вже недостатньо навіть для фінансування довгострокових активів підприємства. Це є ознакою суттєвого послаблення фінансової стійкості.

Водночас коефіцієнт заборгованості зріс з 0,52 у 2023 році до 0,86 у 2025 році. Така динаміка свідчить про постійне зростання частки позикового капіталу в структурі джерел фінансування та підвищення фінансових ризиків. Основним джерелом фінансування діяльності підприємства стають кредиторська заборгованість та інші зобов'язання.

Погіршення фінансового стану значною мірою пов'язане зі специфікою діяльності металургійного підприємства в умовах воєнного стану. Зростання виробничих витрат, високі ціни на енергоресурси, логістичні обмеження, скорочення експортних можливостей та необхідність підтримання виробничих потужностей призводять до формування значних збитків і скорочення власного капіталу.

2.2. Аналіз складу, структури та джерел формування фінансових ресурсів підприємства

Для оцінки забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами та визначення особливостей їх формування доцільно провести аналіз динаміки майна та джерел його фінансування. Такий аналіз дає змогу встановити зміни в обсягах активів підприємства, дослідити структуру капіталу, оцінити співвідношення власних і залучених коштів, а також визначити рівень фінансової стійкості та незалежності суб'єкта господарювання.

Особливого значення цей аналіз набуває в умовах воєнного стану, коли підприємства металургійної галузі функціонують під впливом значних зовнішніх ризиків, що позначаються на їхньому фінансовому стані та можливостях формування фінансових ресурсів.

Інформаційною базою для проведення аналізу є дані фінансової звітності ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», зокрема Балансу (Звіту про фінансовий стан), складеного відповідно до вимог Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів фінансової звітності, дод. А.

Результати аналізу динаміки майна та джерел його фінансування за 2023–2025 роки наведено в таблиці 2.4.

За даними таблиці 2.4 встановлено, що протягом досліджуваного періоду вартість майна ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» мала нестійку динаміку.

Станом на 01.01.2024 р. загальна вартість активів підприємства скоротилася на 5 651 043 тис. грн, або на 11 %, і становила 47 031 718 тис. грн. Основною причиною такого скорочення стало зменшення оборотних активів на 8 001 978 тис. грн (27 %), що було зумовлено насамперед зниженням дебіторської заборгованості та запасів.

Аналіз динаміки майна та джерел його фінансування ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2023-2025 роки

Продовження табл. 2.4.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ДЖЕРЕЛА МАЙНА	52 682 761	47 031 718	51 725 655	53 967 849	-5 651 043	4 693 937	2 242 194	89	110	104
Власний капітал	28 212 939	16 016 794	7 396 436	-2 271 631	-12 196 145	-8 620 358	-9 668 067	57	46	-31
1.1.Статутний фонд	3 859 533	3 859 533	3 859 533	3 859 533	0	0	0	100	100	100
1.2.Нерозподілений прибуток	-3 283 553	-15 094 583	-23 943 546	-32 840 343	-11 811 030	-8 848 963	-8 896 797	460	159	137
2.Залучені кошти	24 469 822	31 014 924	44 329 219	56 239 480	6 545 102	13 314 295	11 910 261	127	143	127
2.1.Довгострокова заборгованість	6 046 354	6 398 562	7 397 777	9 850 109	352 208	999 215	2 452 332	106	116	133
2.2.Короткострокові кредити та позики	0	0	0	0	0	0	0	x	x	x
2.3.Кредиторська заборгованість	13 628 821	18 223 301	28 827 522	35 897 149	4 594 480	10 604 221	7 069 627	134	158	125
2.4.Поточні забезпечення	8 115	0	2 400	2 349		2 400	-51		x	98
2.5.Інші короткострокові зобов'язання	4 786 532	6 393 061	8 101 520	10 489 873	1 606 529	1 708 459	2 388 353	134	127	129
2.6.Доходи майбутніх періодів	0	0	0	0	0	0	0	x	x	x

Джерело: розраховано
автором

У 2024 році спостерігалось відновлення вартості майна підприємства. Загальна сума активів збільшилася на 4 693 937 тис. грн, або на 10 %, до 51 725 655 тис. грн. Зростання було забезпечене як збільшенням необоротних активів на 1 932 362 тис. грн, так і приростом оборотних активів на 2 761 575 тис. грн. Найбільший вплив мало нарощування виробничих запасів на 3 845 259 тис. грн.

У 2025 році позитивна тенденція збереглася. Вартість майна збільшилася ще на 2 242 194 тис. грн, або на 4 %, до 53 967 849 тис. грн. Основним джерелом зростання стали необоротні активи, які збільшилися на 3 055 469 тис. грн (11 %), що свідчить про продовження інвестиційної діяльності підприємства навіть в умовах воєнного стану.

У структурі активів протягом аналізованого періоду відбулося поступове зростання частки необоротних активів. Їх вартість збільшилася з 22 979 342 тис. грн на початок 2023 року до 30 318 108 тис. грн на початок 2026 року. Найбільший приріст спостерігався за статтею «Незавершене будівництво», обсяг якої у 2023 році зріс на 74,5 %, що свідчить про реалізацію інвестиційних проєктів та модернізацію виробничих потужностей. Також позитивною є динаміка основних засобів, вартість яких протягом 2024–2025 років зросла на 4 576 049 тис. грн.

Аналіз складу та структури основних засобів, таблиця 2.5. ПрАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» свідчить про позитивну динаміку розвитку виробничого потенціалу підприємства у 2025 році. Загальна залишкова вартість основних засобів зросла на 3 140 122 тис. грн, або на 15,8 %, що є важливим показником для металургійного підприємства, діяльність якого характеризується високою капіталомісткістю та значною залежністю від стану виробничих фондів.

Найбільше зростання спостерігається за групою виробничих основних засобів, насамперед будівель і споруд, а також машин та обладнання. Це свідчить про продовження процесів модернізації виробничих потужностей, підтримання технічного стану основних фондів та здійснення інвестицій у

розвиток виробництва навіть в умовах воєнного стану.

Таблиця 2.5.

**Інформація про основні засоби ПрАТ «Арселор мітал Кривий Ріг» за
2025 рік (за залишковою вартістю)**

Найменування основних засобів	Власні основні засоби, тис. грн		Орендовані основні засоби, тис. грн		Основні засоби, усього, тис. грн	
	на початок періоду	на кінець періоду	на початок періоду	на кінець періоду	на початок періоду	на кінець періоду
1. Виробничого призначення:	17 995 181	20 864 417	1 908 999	2 179 826	19 904 180	23 044 243
будівлі та споруди	7 901 100	10 243 563	0	0	7 901 100	10 243 563
машини та обладнання	8 745 966	9 046 649	0	0	8 745 966	9 046 649
транспортні засоби	831 097	1 016 244	122 305	121 232	953 402	1 137 476
земельні ділянки	0	0	0	0	0	0
інші	517 018	557 961	1 786 694	2 058 594	2 303 712	2 616 555
2. Невиробничого призначення:	653	712	0	0	653	712
будівлі та споруди	0	0	0	0	0	0
машини та обладнання	0	0	0	0	0	0
транспортні засоби	0	0	0	0	0	0
земельні ділянки	0	0	0	0	0	0
інвестиційна нерухомість	653	712	0	0	653	712
інші	0	0	0	0	0	0
Усього	17 995 834	20 865 129	1 908 999	2 179 826	19 904 833	23 044 955

Джерело: річний звіт за 2025 рік [13]

Збільшення вартості транспортних засобів має важливе значення для підприємства, оскільки в сучасних умовах значно зростають логістичні ризики, пов'язані з обмеженням транспортної інфраструктури, перебоями в постачанні сировини та ускладненням експортних операцій. Тому нарощування транспортного потенціалу сприяє підвищенню стійкості виробничого процесу.

Суттєва частка орендованих основних засобів у структурі активів

свідчить про використання підприємством гнучких механізмів забезпечення виробничої діяльності без значного відволікання власних фінансових ресурсів на придбання активів. Такий підхід є особливо актуальним в умовах невизначеності та високих воєнних ризиків.

Загалом результати аналізу свідчать, що ПрАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» продовжує підтримувати та нарощувати виробничий потенціал, адаптуючись до складних умов функціонування. Незважаючи на виклики воєнного часу, підприємство здійснює оновлення основних засобів, що створює передумови для збереження конкурентоспроможності, забезпечення стабільності виробничих процесів та подальшого відновлення фінансово-господарської діяльності.

Разом із тим оборотні активи за досліджуваний період демонстрували менш стабільну тенденцію. Незважаючи на часткове відновлення у 2024 році, їх обсяг на початок 2026 року залишився нижчим порівняно з початком 2023 року на 6 053 678 тис. грн. Особливу увагу привертає скорочення дебіторської заборгованості з 14 401 960 тис. грн до 8 284 843 тис. грн, що може свідчити як про покращення розрахункової дисципліни контрагентів, так і про зменшення обсягів реалізації продукції на окремих ринках збуту.

Негативною тенденцією є постійне скорочення залишків грошових коштів та їх еквівалентів. За аналізований період їх обсяг зменшився більш ніж удвічі — з 954 053 тис. грн до 439 537 тис. грн. Це свідчить про зниження рівня ліквідності підприємства та обмеження його фінансової гнучкості.

Аналіз джерел формування майна показав суттєве погіршення структури капіталу підприємства. Власний капітал протягом досліджуваного періоду стрімко скорочувався. Якщо на початок 2023 року його обсяг становив 28 212 939 тис. грн, то станом на 01.02.2026 р. він набув від'ємного значення та склав -2 271 631 тис. грн. Основною причиною такого погіршення стало накопичення непокритих збитків, величина яких зросла з 3 283 553 тис. грн до 32 840 343 тис. грн.

Водночас підприємство дедалі більше залежало від залучених джерел

фінансування. Загальна сума зобов'язань за 2023–2025 роки збільшилася на 31 769 658 тис. грн, або у 2,3 раза, і на початок 2026 року досягла 56 239 480 тис. грн. Найбільше зростання відбулося за рахунок кредиторської заборгованості, яка збільшилася з 13 628 821 тис. грн до 35 897 149 тис. грн. Це свідчить про посилення залежності підприємства від короткострокових зовнішніх джерел фінансування.

Крім того, спостерігається стаке зростання довгострокових зобов'язань, обсяг яких збільшився на 3 803 755 тис. грн, або на 63 %, що може бути пов'язано із залученням додаткових фінансових ресурсів для підтримки операційної діяльності та реалізації інвестиційних програм.

Таким чином, результати аналізу свідчать, що в умовах воєнного стану ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» зберігає значний виробничий потенціал та продовжує інвестувати у розвиток виробництва, про що свідчить зростання вартості необоротних активів. Водночас накопичення збитків, скорочення власного капіталу та суттєве збільшення кредиторської заборгованості свідчать про погіршення фінансової стійкості підприємства та посилення залежності від зовнішніх джерел фінансування.

Аналіз структури майна та джерел його формування ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2023–2025 роки дозволяє оцінити зміну пропорцій між окремими складовими активів і пасивів, а також виявити ключові тенденції у формуванні фінансових ресурсів підприємства. Оцінка структурних зрушень базується на даних балансу підприємства, що відображають питому вагу кожної статті у загальній вартості майна та джерел його фінансування.

У структурі майна підприємства протягом досліджуваного періоду спостерігається поступове зростання частки необоротних активів — з 44% у 2023 році до 56% у 2025 році. Це свідчить про посилення інвестиційної спрямованості діяльності та збільшення частки довгостроково залучених ресурсів у виробничому процесі.

Продовження табл. 2.6.

1	2	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ДЖЕРЕЛА МАЙНА	52 682 761	47 031 718	51 725 655	53 967 849	100	100	100	100	x	x	+0
Власний капітал	28 212 939	16 016 794	7 396 436	-2 271 631	54	34	14	-4	-19	-20	-19
1.1.Статутний фонд	3 859 533	3 859 533	3 859 533	3 859 533	7	8	7	7	+1	-1	-0
1.2.Нерозподілений прибуток	-3 283 553	-15 094 583	-23 943 546	-32 840 343	-6	-32	-46	-61	-26	-14	-15
2.Залучені кошти	24 469 822	31 014 924	44 329 219	56 239 480	46	66	86	104	+19	+20	+19
2.1.Довгострокова заборгованість	6 046 354	6 398 562	7 397 777	9 850 109	11	14	14	18	+2	+1	+4
2.2.Короткострокові кредити та позики	0	0	0	0	0	0	0	0	+0	+0	+0
2.3.Кредиторська заборгованість	13 628 821	18 223 301	28 827 522	35 897 149	26	39	56	67	+13	+17	+11
2.4.Поточні забезпечення	8 115	0	2 400	2 349	0	0	0	0	-0	+0	-0
2.5.Інші короткострокові зобов'язання	4 786 532	6 393 061	8 101 520	10 489 873	9	14	16	19	+5	+2	+4
2.6.Доходи майбутніх періодів	0	0	0	0	0	0	0	0	+0	+0	+0

Джерело: розраховано автором

Основним драйвером змін виступають основні засоби, питома вага яких зросла з 36% до 43%, що вказує на оновлення та розширення виробничої бази підприємства. Також зростає частка незавершеного будівництва (до 13–14%), що підтверджує наявність інвестиційних проєктів, які перебувають у процесі реалізації.

Водночас частка оборотних активів зменшилася з 56% до 44%, що свідчить про поступове зниження ліквідної складової майна. Найбільш помітною є тенденція скорочення питомої ваги дебіторської заборгованості — з 27% до 15%, що може відображати як покращення розрахункової дисципліни контрагентів, так і зменшення обсягів реалізації або зміну умов розрахунків. Частка запасів коливається в межах 23–28%, що свідчить про їх відносну стабільність у структурі оборотних активів. Частка грошових коштів залишається на дуже низькому рівні (1–2%), що вказує на обмеженість високоліквідних ресурсів.

У структурі джерел фінансування майна відбуваються більш суттєві негативні зміни. Частка власного капіталу скорочується з 54% у 2023 році до 14% у 2025 році, а на початок 2026 року набуває від’ємного значення (-4%). Така динаміка свідчить про втрату підприємством фінансової автономії та зростання залежності від зовнішніх джерел фінансування. Важливою тенденцією є значне зростання непокритого збитку, питома вага якого збільшується з -6% до -61%, що суттєво погіршує структуру власного капіталу.

Водночас частка залучених коштів демонструє стале зростання — з 46% до 104%, що означає домінування позикового капіталу в структурі фінансування підприємства. Найбільшу частку серед зобов’язань формує кредиторська заборгованість, питома вага якої зростає з 26% до 67%, що свідчить про значне посилення короткострокової заборгованості та підвищення фінансових ризиків. Також зростає частка довгострокових зобов’язань (до 18%), що частково компенсує дефіцит власного капіталу, однак не змінює загальної тенденції до фінансової залежності.

Таким чином, структурний аналіз свідчить про поступове зміщення

балансу в бік збільшення частки необоротних активів та одночасне різке погіршення структури джерел фінансування, що характеризується критичним зменшенням власного капіталу і зростанням залежності від залучених коштів.

Аналіз динаміки та структури власного капіталу ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2023–2025 роки свідчить про суттєве погіршення фінансової стійкості підприємства. Загальна величина власного капіталу протягом досліджуваного періоду скоротилася з 28 212 939 тис. грн на початок 2023 року до від’ємного значення –2 271 631 тис. грн на початок 2026 року. У структурі джерел фінансування частка власного капіталу знизилася з 54 % до –4 %, що свідчить про втрату власних джерел фінансування активів та формування дефіциту власного капіталу.

Основною причиною такого негативного результату стало стрімке накопичення непокритих збитків. За аналізований період величина нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) зменшилася з –3 283 553 тис. грн до –32 840 343 тис. грн. Лише протягом 2025 року збиток зріс на 8 896 797 тис. грн. Подібна ситуація значною мірою обумовлена складними умовами функціонування металургійної галузі під час воєнного стану, зокрема скороченням обсягів експорту, високими логістичними витратами, нестабільністю енергозабезпечення, зростанням виробничих витрат та періодичним зниженням завантаженості виробничих потужностей.

Водночас окремі складові власного капіталу залишаються відносно стабільними. Зареєстрований статутний капітал протягом усього періоду не змінювався та становив 3 859 533 тис. грн, що свідчить про відсутність додаткової емісії акцій або змін у структурі власності підприємства. Резервний капітал також зберігався на постійному рівні 578 930 тис. грн. Значну частку власного капіталу формували додатковий капітал, представлений переважно накопиченими курсовими різницями. Однак його обсяг поступово скорочувався — з 27 058 029 тис. грн на кінець 2022 року до 26 130 249 тис. грн на кінець 2025 року.

Структурний аналіз свідчить, що упродовж досліджуваного періоду

відбувалося поступове витіснення власного капіталу залученими джерелами фінансування. Якщо на початок 2023 року підприємство переважно фінансувало свою діяльність за рахунок власних коштів, то на початок 2026 року основним джерелом формування активів стали позикові ресурси та кредиторська заборгованість. Така тенденція є негативною, оскільки підвищує фінансові ризики та залежність підприємства від зовнішніх кредиторів.

Таким чином, результати аналізу свідчать про суттєве послаблення фінансової незалежності ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» упродовж 2023–2025 років. Незважаючи на збереження стабільного статутного та резервного капіталу, накопичення значних збитків призвело до повного вичерпання власного капіталу та формування його від'ємного значення. Для металургійного підприємства в умовах воєнного стану така ситуація потребує реалізації заходів щодо відновлення прибутковості діяльності, оптимізації витрат та зміцнення власної фінансової бази.

Аналіз динаміки та структури заборгованості ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2023–2025 роки свідчить про суттєве зростання залежності підприємства від залучених джерел фінансування. Загальна сума зобов'язань протягом досліджуваного періоду збільшилася з 24 469 822 тис. грн на початок 2023 року до 56 239 480 тис. грн на початок 2026 року, тобто на 31 769 658 тис. грн або майже у 2,3 раза. Водночас частка залученого капіталу в загальній структурі джерел фінансування зросла з 46 % до 104 %, що обумовлено не лише збільшенням обсягу зобов'язань, а й формуванням від'ємного власного капіталу. Найбільшу частку в структурі заборгованості протягом усього періоду займала кредиторська заборгованість. Її обсяг зріс з 13 628 821 тис. грн на початок 2023 року до 35 897 149 тис. грн на початок 2026 року, тобто на 22 268 328 тис. грн. Частка кредиторської заборгованості у структурі джерел фінансування збільшилася з 26 % до 67 %. Така динаміка свідчить про активне використання підприємством комерційного кредиту як одного з основних джерел фінансування поточної діяльності. Для металургійного підприємства це певною мірою є закономірним явищем, оскільки виробничий

цикл характеризується значною потребою у сировині, матеріалах та енергетичних ресурсах, закупівля яких часто здійснюється з відстрочкою платежу. Позитивну динаміку демонструє також довгострокова заборгованість, яка за аналізований період зросла з 6 046 354 тис. грн до 9 850 109 тис. грн. Її частка в структурі джерел фінансування збільшилася з 11 % до 18 %. Це свідчить про залучення підприємством додаткових довгострокових фінансових ресурсів для підтримки виробничої діяльності, реалізації інвестиційних проєктів та фінансування капітальних вкладень.

Інші короткострокові зобов'язання також характеризуються стійкою тенденцією до зростання. Це свідчить про розширення поточних фінансових зобов'язань підприємства перед різними контрагентами та державними органами. Водночас слід відзначити відсутність короткострокових банківських кредитів та позик протягом усього досліджуваного періоду. Це свідчить про те, що підприємство переважно фінансує поточну діяльність за рахунок кредиторської заборгованості та інших зобов'язань, а не шляхом залучення короткострокового банківського фінансування.

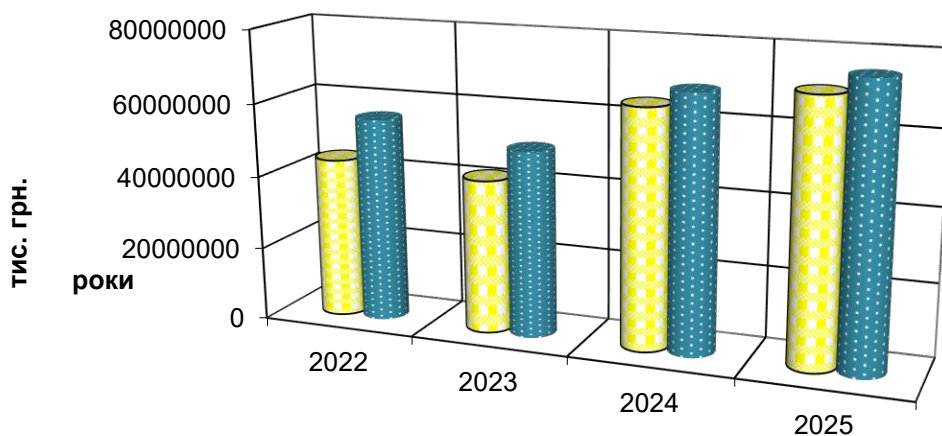
Зростання обсягів заборгованості значною мірою пов'язане зі складними умовами функціонування підприємства під час воєнного стану. Порушення логістичних ланцюгів, обмеження експортних можливостей, зростання витрат на енергоресурси та необхідність підтримання виробничих потужностей навіть за умов неповного завантаження зумовили підвищену потребу у зовнішніх джерелах фінансування.

Таким чином, аналіз динаміки та структури заборгованості ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» свідчить про суттєве зростання ролі залученого капіталу у фінансуванні діяльності підприємства. Основним джерелом фінансування залишаються кредиторська заборгованість та інші поточні зобов'язання, що дозволяє підтримувати безперервність виробничого процесу, проте водночас підвищує фінансові ризики та залежність підприємства від зовнішніх кредиторів.

2.3. Аналіз фінансових результатів та оцінка ефективності використання фінансових ресурсів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»

Отримані результати аналізу структури майна та джерел його формування дозволяють перейти до оцінки фінансових результатів діяльності підприємства та ефективності використання наявних фінансових ресурсів, оскільки саме прибутковість і рентабельність визначають здатність компанії генерувати внутрішні джерела фінансування та підтримувати фінансову стійкість в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

Подальший аналіз спрямовано на дослідження динаміки доходів, витрат і фінансових результатів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», а також на визначення рівня ефективності використання його фінансових ресурсів за період 2023–2025 років. Оцінка здійснюється на основі даних фінансової звітності підприємства, дод. А, що дає змогу виявити основні тенденції розвитку, фактори впливу та загальний рівень результативності господарської діяльності в умовах воєнного стану та зростаючих зовнішніх обмежень.

	2022	2023	2024	2025
■ Чистий дохід (виручка) від реалізації (товарів, робіт, послуг)	43818410	41848635	64591407	70634443
■ Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	55829721	50635909	69042126	75361466

Рис. 2.1. Динаміка доходу та собівартості базового підприємства

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності [29-31]

Аналіз фінансових результатів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2023–2025 роки свідчить про складний фінансовий стан підприємства, що сформувався під впливом несприятливих зовнішніх факторів, характерних для діяльності металургійної галузі в умовах воєнного стану. Разом з тим досліджуваний період характеризується поступовою стабілізацією окремих фінансових показників та адаптацією підприємства до нових умов господарювання, рис. 2.1.

У 2023 році чистий дохід від реалізації продукції становив 41 848 635 тис. грн. У 2024 році підприємству вдалося суттєво наростити обсяги реалізації, внаслідок чого виручка зросла на 22 742 772 тис. грн, або на 54,3 %, та досягла 64 591 407 тис. грн. У 2025 році позитивна тенденція збереглася, а обсяг чистого доходу збільшився ще на 6 043 036 тис. грн і склав 70 634 443 тис. грн. Зростання доходів свідчить про поступове відновлення виробництва, покращення збутової діяльності та розширення можливостей реалізації металопродукції., табл. 2.7.

Разом зі зростанням обсягів реалізації збільшувалася і собівартість продукції. У 2025 році вона досягла 75 361 466 тис. грн, що перевищило обсяг чистого доходу. Унаслідок цього підприємство протягом усього досліджуваного періоду отримувало валовий збиток. Водночас його величина суттєво скоротилася порівняно з попередніми роками та у 2024 році становила 4 450 719 тис. грн. У 2025 році валовий збиток дещо збільшився до 4 727 023 тис. грн, що було зумовлено випереджаючими темпами зростання виробничих витрат порівняно з доходами.

Одним із ключових факторів, що негативно впливає на фінансові результати ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», є суттєве зростання витрат на енергоресурси та логістичне забезпечення виробництва. В умовах воєнного стану підприємство стикається не лише зі збільшенням вартості ресурсів, але й із проблемами стабільності їх постачання, що безпосередньо впливає на собівартість продукції та ефективність виробничої діяльності.

Таблиця 2.7

Аналіз динаміки фінансових результатів від операційної діяльності ПАТ АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2023-2025 роки

Показник	Сума, тис.грн				Відхилення, тис.грн.			Темп росту, %		
	2022	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Чистий дохід (виручка) від реалізації (товарів, робіт, послуг)	43818410	41848635	64591407	70634443	-1 969 775	+22 742 772	+6 043 036	96	154	109
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	55829721	50635909	69042126	75361466	-5 193 812	+18 406 217	+6 319 340	91	136	109
Валовий:										
прибуток										
збиток	12011311	8787274	4450719	4727023	-3 224 037	-4 336 555	+276 304	73	51	106
Інші операційні доходи	596185	429403	375811	494499	-166 782	-53 592	+118 688	72	88	132
Адміністративні витрати	1805121	1679688	2278484	2597859	-125 433	+598 796	+319 375	93	136	114
Витрати на збут	42846	33255	35567	44127	-9 591	+2 312	+8 560	78	107	124
Інші операційні витрати	797304	190963	690180	888099	-606 341	+499 217	+197 919	24	361	129
Фінансові результати від операційної діяльності:										
прибуток					+0	+0	+0	x	x	x
збиток	14060397	10261777	7079139	7762609	-3 798 620	-3 182 638	+683 470	73	69	110

Джерело: розраховано автором

Таблиця 2.8.

Аналіз динаміки чистого прибутку ПАТ "Арселор Міттал Кривий Ріг" за 2023-2025 роки

Показник	Сума, тис. грн				Відхилення, тис. грн			Темпи росту, %		
	2022	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Фінансові результати від операційної діяльності:										
прибуток	0	0	0	0	+0	+0	+0			
збиток	14060397	10261777	7079139	7762609	-3 798 620	-3 182 638	+683 470	73	69	110
Фінансові доходи	25141	48123	64246	18469	+22 982	+16 123	-45 777	191	134	29
Фінансові витрати	37325189	1508095	1818110	1152644	-35 817 094	+310 015	-665 466	4	121	63
Фінансові результати до оподаткування:							x			x
прибуток	0	0	0	0	+0	+0	+0	x	x	x
збиток	51360445	11721749	8833003	8896784	-39 638 696	-2 888 746	+63 781	23	75	101
Податок на прибуток	2351341	-89281	-15960	13	-2 440 622	+73 321	+15 973	-4	18	0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	0	0	0	0						
Чистий фінансовий результат										
прибуток					+0	+0	+0	x	x	x
збиток	49009104	11811030	8848963	8896797	-37 198 074	-2 962 067	+47 834	24	75	101

Джерело: розраховано автором

Найбільший вплив на формування витрат підприємства має зростання вартості електроенергії. За інформацією керівництва комбінату, середня ринкова ціна електроенергії на початку 2025 року перевищувала 220 дол. США за МВт·год, а в окремі періоди досягала 370 дол. США за МВт·год. Для металургійного підприємства, виробничий процес якого характеризується високою енергоємністю, такі цінові коливання призводять до суттєвого збільшення виробничих витрат.[6]

Додатковим негативним чинником є нестабільність енергопостачання. Перебої в роботі енергосистеми та вимушені відключення електроенергії призводили до тимчасового припинення роботи окремих виробничих агрегатів, зокрема доменних печей. В окремих випадках аварійні зупинки спричиняли пошкодження технологічного обладнання та вимагали додаткових витрат на його відновлення, що також негативно позначалося на фінансових результатах підприємства.

Суттєвий вплив на зростання собівартості продукції має і підвищення витрат на природний газ. У сучасних умовах формування ціни на газ для промислових споживачів здійснюється за принципом імпортного паритету, що передбачає орієнтацію на європейські біржові котирування з урахуванням додаткових витрат на транспортування та зберігання ресурсу. Внаслідок цього підприємство несе значно вищі витрати порівняно з попередніми роками, що додатково погіршує його фінансові показники.[28]

У результаті частка витрат на електроенергію та природний газ у структурі виробничої собівартості значно зросла. Якщо у 2020 році енергетичні ресурси формували близько 18 % собівартості продукції, то у 2025 році їх частка досягла приблизно 40 %. Така тенденція свідчить про істотне підвищення енергоємності витрат та зниження конкурентоспроможності продукції підприємства як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках.

Крім енергетичних витрат, важливим фактором ризику залишається можливе підвищення тарифів на залізничні перевезення, які є критично

важливими для забезпечення постачання сировини та реалізації готової металопродукції. Зростання логістичних витрат може призвести до подальшого підвищення собівартості продукції та погіршення фінансових результатів підприємства.[6]

Таким чином, збільшення витрат на електроенергію, природний газ та логістичні послуги є однією з основних причин збереження збиткової діяльності ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» у досліджуваному періоді. Висока енергоємність металургійного виробництва в поєднанні з наслідками воєнного стану суттєво обмежує можливості підприємства щодо підвищення рентабельності та досягнення беззбиткової діяльності.

Фінансовий результат від операційної діяльності також залишався від'ємним. У 2023 році операційний збиток становив 10 261 777 тис. грн, у 2024 році скоротився до 7 079 139 тис. грн, що свідчить про підвищення ефективності основної діяльності підприємства. Проте у 2025 році його розмір знову зріс до 7 762 609 тис. грн під впливом збільшення адміністративних та інших операційних витрат.

Позитивним фактором для підприємства є суттєве зменшення фінансових витрат порівняно з попередніми періодами. Якщо у попередні роки фінансові витрати були одним із ключових чинників формування значних збитків, то у 2023–2025 роках їх рівень залишався відносно стабільним та поступово скорочувався. Зокрема, у 2025 році фінансові витрати становили 1 152 644 тис. грн, що на 665 466 тис. грн менше порівняно з 2024 роком.

Незважаючи на позитивні зміни в окремих складових фінансового результату, підприємство продовжувало отримувати чистий збиток. У 2023 році його величина становила 11 811 030 тис. грн, у 2024 році скоротилася до 8 848 963 тис. грн, що свідчить про покращення фінансових результатів. Проте у 2025 році чистий збиток залишився практично на тому самому рівні та склав 8 896 797 тис. грн.

Для металургійного підприємства така ситуація значною мірою обумовлена специфікою галузі, яка характеризується високою енергоємністю виробництва, значною залежністю від світової кон'юнктури ринку металопродукції та великими логістичними витратами. В умовах воєнного стану додатковий негативний вплив справляють обмеження експортних поставок, ризики порушення виробничих процесів та необхідність забезпечення безперервної роботи підприємства в умовах нестабільного енергопостачання.

Таким чином, результати аналізу свідчать, що у 2023–2025 роках ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» поступово відновлювало обсяги реалізації продукції та скорочувало масштаби збитковості. Незважаючи на збереження від'ємного фінансового результату, позитивна динаміка доходів і зниження окремих видів витрат створюють передумови для покращення фінансового стану підприємства та досягнення прибуткової діяльності в майбутньому.

Таблиця 2.9.

**Показники прибутковості ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за
2023-2025 роки**

	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Рентабельність активів (ROA)	-25,93%	-16,67%	-17,91%
Рентабельність власного капіталу (ROE)	-55,15%	-73,64%	-377,30%
Чиста маржа	-29,14%	-13,35%	-13,69%

Джерело: розрахунки автора

Аналіз показників прибутковості ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2023–2025 роки свідчить про збереження збитковості діяльності підприємства, хоча окремі показники демонструють ознаки поступової стабілізації фінансового стану. Негативні значення показників рентабельності зумовлені отриманням чистих збитків протягом усього досліджуваного періоду та складними умовами функціонування металургійної галузі в умовах воєнного

стану.

Рентабельність активів (ROA) протягом аналізованого періоду залишалася від'ємною. У 2023 році вона становила $-25,93\%$, що свідчило про отримання збитку в розмірі майже 26 копійок на кожну гривню активів підприємства. У 2024 році показник покращився до $-16,67\%$, що було наслідком скорочення чистого збитку та зростання обсягів реалізації продукції. Проте у 2025 році рентабельність активів дещо погіршилася і склала $-17,91\%$, що пов'язано зі збереженням значних операційних витрат та відсутністю прибуткового результату діяльності.

Особливо несприятливою є динаміка рентабельності власного капіталу (ROE). У 2023 році показник становив $-55,15\%$, у 2024 році погіршився до $-73,64\%$, а у 2025 році досяг критичного значення $-377,30\%$. Таке різке зниження пояснюється насамперед суттєвим скороченням власного капіталу підприємства внаслідок накопичення непокритих збитків. На початок 2026 року власний капітал набув від'ємного значення, що свідчить про втрату фінансової незалежності та високу залежність підприємства від залучених джерел фінансування. За таких умов показник ROE частково втрачає аналітичну інформативність, оскільки його значення значною мірою спотворюється надзвичайно низькою базою власного капіталу.

Показник чистої маржі також протягом усього періоду залишався від'ємним, що свідчить про збитковість реалізації продукції. У 2023 році чиста маржа становила $-29,14\%$, тобто на кожну гривню отриманого доходу припадало понад 29 копійок чистого збитку. У 2024 році ситуація суттєво покращилася, і показник зріс до $-13,35\%$. Це стало результатом значного збільшення виручки та скорочення чистого збитку. У 2025 році чиста маржа практично не змінилася і становила $-13,69\%$, що свідчить про певну стабілізацію фінансових результатів, хоча підприємство продовжувало працювати зі збитком.

Для металургійного підприємства негативні показники прибутковості

значною мірою обумовлені високою енергоємністю виробництва, зростанням вартості сировини та енергоресурсів, логістичними труднощами, скороченням традиційних ринків збуту та необхідністю підтримання виробничих потужностей навіть за умов неповного завантаження. Вплив воєнного стану додатково посилює фінансовий тиск на підприємство та ускладнює процес відновлення прибуткової діяльності.

Таким чином, аналіз показників прибутковості свідчить, що у 2023–2025 роках ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» не досягло прибуткової діяльності, проте окремі показники демонструють поступове покращення порівняно з кризовими періодами. Найбільш позитивною тенденцією є суттєве зростання чистої маржі та покращення рентабельності активів у 2024 році, що створює передумови для подальшого відновлення фінансової ефективності підприємства за умови стабілізації зовнішнього середовища та реалізації заходів з підвищення операційної ефективності.

Продукція «АрселорМіттал Кривий Ріг» значною мірою експортується, тому ціну продукції визначає світовий ринок. Зараз діяльність компанії додатково суттєво залежить від цін на електроенергію, газ, коксівне вугілля. Через збільшення їх вартості зростає і собівартість виробництва, що призводить до втрати конкурентоздатності і спроможності без збитків виробляти довоєнні обсяги продукції. Разом із тим, підприємство обмежене в можливостях перекладати збільшену собівартість на кінцевих споживачів через потенційну втрату конкурентоздатності. В таких умовах підприємство робить усе можливе та підтримує певний обсяг виробництва за допомогою коштів материнської компанії.

Аналіз показників оборотності оборотних активів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2023–2025 роки, табл. 2.10., свідчить про підвищення ефективності їх використання та прискорення обігу коштів у процесі господарської діяльності. Незважаючи на складні умови функціонування підприємства під час воєнного стану, підприємству вдалося забезпечити зростання обсягів реалізації продукції та покращити показники ділової

активності.

Таблиця 2.10.

Аналіз оборотності оборотних активів ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2023-2025 роки

Показник	Значення			Темп росту, %		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Чиста виручка від реалізації продукції, робіт, послуг, тис. грн	41848635	64591407	70634443	95,5	154,3	109,4
Середньорічна сума оборотних активів, тис. грн	25702430	23082229	24056379	68,3	89,8	104,2
Показник	Значення			Відхилення		
	2023	2024	2025	2023	2024	100,0
Коефіцієнт оборотності оборотних активів, разів	1,63	2,80	2,94	0,5	1,2	104,9
Період оборотності оборотних активів, днів	221,1	128,6	122,6	88,3	92,5	95,3

Джерело: розрахунки автора

Чиста виручка від реалізації продукції протягом досліджуваного періоду зросла з 41 848 635 тис. грн у 2023 році до 70 634 443 тис. грн у 2025 році, або на 68,8 %. Найбільше зростання спостерігалось у 2024 році, коли обсяг реалізації збільшився на 54,3 % порівняно з попереднім роком. Така динаміка свідчить про поступове відновлення виробничої діяльності підприємства, адаптацію до нових умов роботи та збереження позицій на внутрішньому і зовнішньому ринках металопродукції.

Середньорічна вартість оборотних активів протягом аналізованого періоду змінювалася нерівномірно. У 2024 році вона скоротилася до 23 082 229 тис. грн, однак у 2025 році зросла до 24 056 379 тис. грн. Водночас темпи зростання виручки значно перевищували темпи зміни оборотних активів, що позитивно вплинуло на ефективність їх використання.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів протягом 2023–2025 років зріс з 1,63 до 2,94 раза. Це означає, що кожна гривня, вкладена в оборотні активи, у 2025 році забезпечувала майже 2,94 грн виручки від реалізації, тоді як у 2023 році — лише 1,63 грн. Зростання показника свідчить про прискорення кругообігу оборотного капіталу та більш ефективне використання наявних ресурсів підприємства.

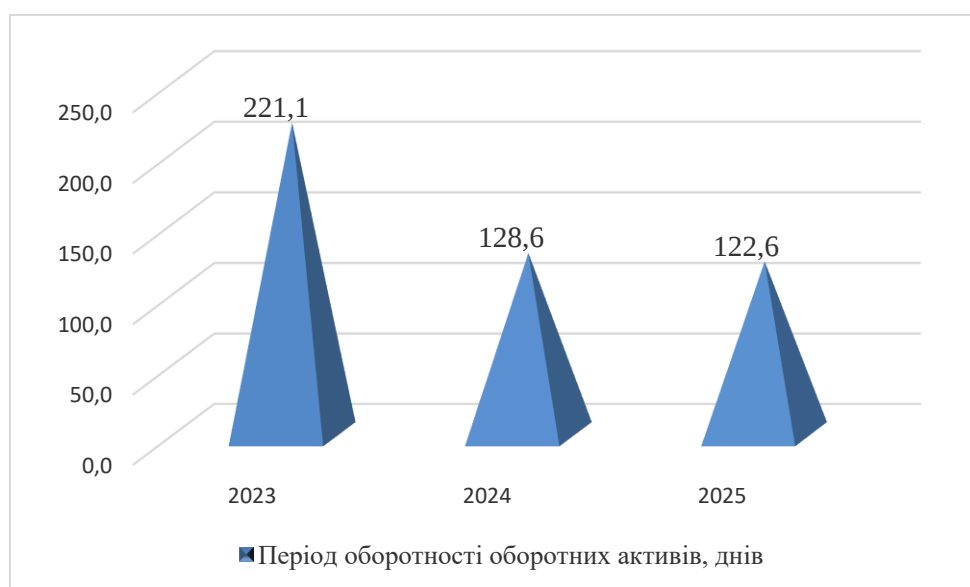

Рис. 2.2. Оборотність оборотних активів ПАТ «Арселормітал Кривий Ріг»

Джерело: розрахунки автора

Позитивною тенденцією є також скорочення періоду оборотності оборотних активів, рис. 2.2. Якщо у 2023 році один повний оборот здійснювався в середньому за 221 день, то у 2024 році цей показник скоротився до 128,6 дня, а у 2025 році — до 122,6 дня. Загальне скорочення тривалості обороту майже на 99 днів свідчить про прискорення процесу перетворення оборотних активів у грошові кошти та підвищення ефективності управління оборотним капіталом.

Для металургійного підприємства, діяльність якого характеризується значною матеріаломісткістю та тривалим виробничим циклом, покращення

показників оборотності має особливе значення. В умовах воєнного стану прискорення обороту активів сприяє зміцненню ліквідності, зменшенню потреби у зовнішньому фінансуванні та підвищенню фінансової стійкості підприємства.

Таким чином, результати аналізу свідчать про позитивні зміни в управлінні оборотними активами ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг». Зростання коефіцієнта оборотності та скорочення тривалості одного обороту підтверджують підвищення ефективності використання оборотного капіталу, що є важливою передумовою покращення фінансових результатів і забезпечення стабільної діяльності підприємства в умовах нестабільного економічного середовища.

Таблиця 2.11.

**Розрахунок поточних фінансових потреб ПАТ "АрселорМіттал
Кривий Ріг" за 2022-2025 роки**

Показник	Значення			
	2022	2023	2024	2025
Чиста виручка від реалізації продукції, тис. грн.	43 818 410	41 848 635	64 591 407	70 634 443
Оптимальний запас матеріальних цінностей, тис.грн.	14 021 719	10 842 192	14 687 451	14 636 032
Дебіторська заборгованість, тис.грн.	14 401 960	9 839 064	8 733 884	8 284 843
Кредиторська заборгованість, тис.грн.	11 092 439	11 810 590	22 805 169	31 310 298
Поточні фінансові потреби, тис.грн.	17 331 240	8 870 666	616 166	-8 389 423
Поточні фінансові потреби, %	39,55	21,20	0,95	-11,88

Джерело: розрахунки автора

Аналіз розрахунку поточних фінансових потреб ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2022–2025 роки, табл. 2.11, свідчить про суттєві зміни в балансі короткострокових активів і зобов'язань підприємства та загальну трансформацію його потреб у фінансових ресурсах.

У 2022–2023 роках підприємство характеризувалося високим рівнем поточних фінансових потреб, які становили 17 331 240 тис. грн та 8 870 666 тис. грн відповідно. Це пов'язано з переважанням дебіторської заборгованості та значним обсягом запасів при відносно нижчому рівні кредиторської заборгованості, що формувало потребу у додатковому фінансуванні оборотного капіталу.

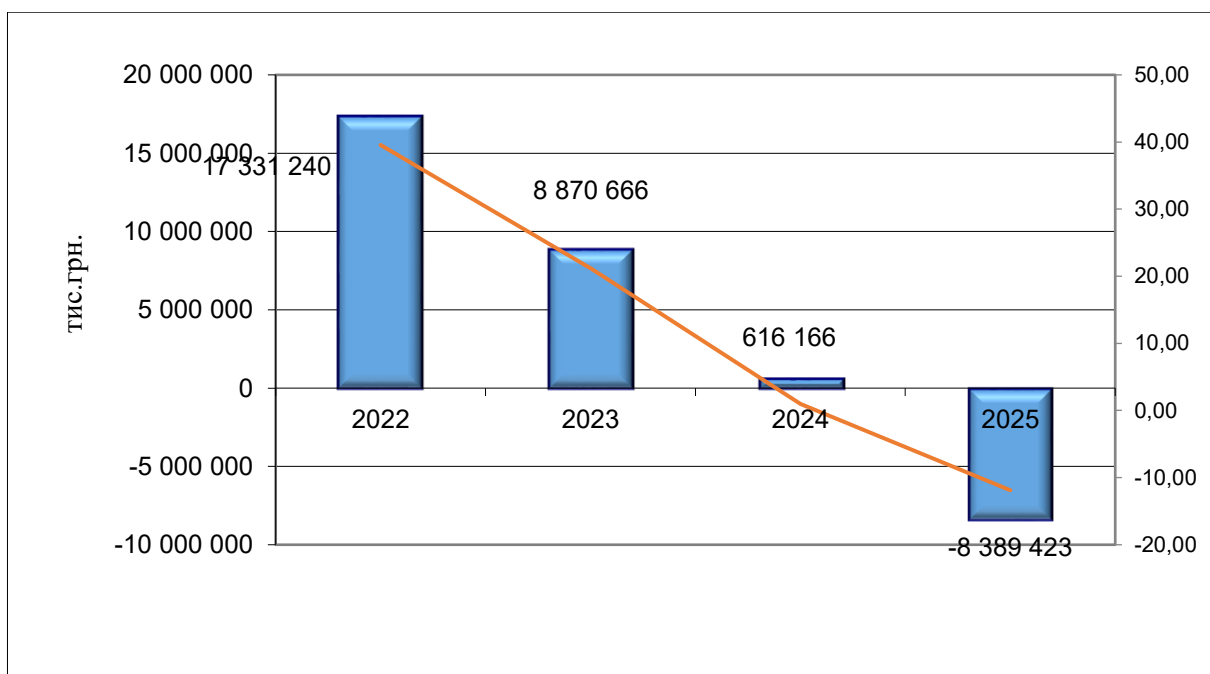

Рис. 2.3. Поточні фінансові потреби ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2022-2025 роки

Джерело: розрахунки автора

У 2024 році спостерігається різке скорочення поточних фінансових потреб до 616 166 тис. грн, рис. 2.3., що є наслідком зростання кредиторської заборгованості та одночасного зниження дебіторської заборгованості. Це свідчить про часткову компенсацію потреб в оборотних ресурсах за рахунок зовнішніх джерел фінансування та більш ефективне управління розрахунками.

У 2025 році поточні фінансові потреби набувають від’ємного значення (- 8 389 423 тис. грн), що означає перевищення кредиторської заборгованості над сумою запасів і дебіторської заборгованості. Така ситуація вказує на формування надлишкового короткострокового фінансування за рахунок постачальників та інших кредиторів, що тимчасово зменшує потребу підприємства у власних оборотних фінансових ресурсах, але водночас підвищує залежність від зовнішніх зобов’язань.

Висновки до розділу 2

Формування та використання фінансових ресурсів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» у досліджуваному періоді відбувається в умовах високої турбулентності зовнішнього середовища, зумовленої воєнним станом, руйнуванням частини виробничих і логістичних зв’язків, енергетичними обмеженнями та значними коливаннями на світових ринках металопродукції. Сукупність цих факторів безпосередньо вплинула на обсяги виробництва, структуру активів, джерела фінансування та загальну фінансову стійкість підприємства.

Підприємство є одним із найбільших металургійних комплексів України з повним виробничим циклом, який охоплює видобуток залізної руди, виробництво коксу, агломерату, чавуну, сталі та прокату. Така структура формує високу капіталомісткість і значну залежність від безперервності технологічних процесів. Водночас інтеграція до міжнародної корпорації ArcelorMittal забезпечує доступ до фінансових ресурсів і ринків збуту, однак не усуває впливу внутрішніх кризових факторів.

У виробничій діяльності підприємства спостерігалася суттєва нестабільність. Обсяги виробництва сталі становили близько 1,2 млн т у 2022 р., знизилися до 0,97 млн т у 2023 р. та зросли до 1,65 млн т у 2024 р.

Виробництво чавуну коливалося від 1,6 млн т у 2022 р. до 1,51 млн т у 2023 р. та 2,17 млн т у 2024 р. Аналогічна динаміка спостерігається у виробництві прокату: 1,1 млн т у 2022 р., 0,89 млн т у 2023 р. та 1,53 млн т у 2024 р. Виробництво коксу зменшилося з 1,1 млн т до 0,85 млн т у 2023 р., але відновилося до 1,25 млн т у 2024 р. Видобуток і переробка залізорудної сировини демонстрували коливання: концентрат — від 4,5 млн т у 2022 р. до 4,6 млн т у 2023 р. та 7,8 млн т у 2024 р.

Аналіз динаміки майна підприємства показує, що загальна вартість активів у 2023 році становила 52 682 761 тис. грн, зменшившись до 47 031 718 тис. грн, що відповідає скороченню на 5 651 043 тис. грн або приблизно на 10,7%. У 2024 році відбулося часткове відновлення вартості майна до 51 725 655 тис. грн (зростання на 4 693 937 тис. грн), а у 2025 році активи зросли ще до 53 967 849 тис. грн, що перевищує рівень 2023 року. Така динаміка свідчить про нестабільність фінансової бази підприємства, але також і про здатність поступового відновлення виробничого потенціалу.

Структура активів характеризується переважанням необоротних активів, частка яких зросла з 44% у 2023 році до 56% у 2025 році. Це пов'язано зі збільшенням основних засобів з 18 996 729 тис. грн до 23 044 243 тис. грн, а також зі зростанням незавершеного будівництва з 3 875 963 тис. грн до 7 146 641 тис. грн. Зростання частки необоротних активів на 12 в.п. свідчить про інвестиційну спрямованість підприємства, однак у воєнних умовах така структура підвищує ризики ліквідності.

Оборотні активи за досліджуваний період зменшилися з 29 703 419 тис. грн у 2023 році до 23 649 741 тис. грн у 2025 році. Їхня частка скоротилася з 56% до 44%. Найбільш суттєві зміни спостерігаються у дебіторській заборгованості, яка знизилася з 14 401 960 тис. грн до 8 284 843 тис. грн (падіння майже на 42,5%). Це може свідчити про покращення розрахункової дисципліни або про скорочення обсягів реалізації в кредит. Запаси коливалися у межах 10 842 192 – 14 687 451 тис. грн, що відображає нестабільність

виробничих циклів і залежність від постачання сировини.

Особливу увагу слід приділити структурі джерел формування фінансових ресурсів. У 2023 році власний капітал становив 28 212 939 тис. грн (54% структури пасивів), однак уже у 2024 році він зменшився до 16 016 794 тис. грн (34%), а у 2025 році — до 7 396 436 тис. грн, що становить лише 14% від загального обсягу фінансування. Така тенденція свідчить про критичне зниження фінансової автономії підприємства.

Особливо негативною є динаміка нерозподіленого прибутку, який протягом усього періоду мав від’ємне значення та поглиблювався: від -3 283 553 тис. грн у 2023 році до -23 943 546 тис. грн у 2025 році, а у 2026 році досяг -32 840 343 тис. грн. Це свідчить про накопичення збитків і негативний фінансовий результат діяльності, що прямо впливає на скорочення власного капіталу.

Водночас зростає частка залучених коштів: з 24 469 822 тис. грн у 2023 році до 56 239 480 тис. грн у 2025 році. Їхня частка у структурі фінансування зросла з 46% до понад 100% у 2025 році, що фактично означає повну залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Найбільший приріст спостерігається у кредиторській заборгованості — з 13 628 821 тис. грн до 35 897 149 тис. грн, тобто більш ніж у 2,6 раза. Також зросли інші короткострокові зобов’язання з 4 786 532 тис. грн до 10 489 873 тис. грн.

Довгострокова заборгованість також демонструє зростання з 6 046 354 тис. грн до 9 850 109 тис. грн, що свідчить про посилення боргового навантаження та використання позикових ресурсів для підтримки операційної діяльності. Така структура фінансування підвищує фінансові ризики та зменшує стійкість підприємства до зовнішніх шоків.

Аналіз фінансових результатів і ефективності використання фінансових ресурсів показує неоднозначну ситуацію. Чиста виручка від реалізації продукції зросла з 41 848 635 тис. грн у 2023 році до 70 634 443 тис. грн у 2025 році, тобто на 28 785 808 тис. грн або приблизно на 68,8%. Це свідчить про

відновлення та розширення операційної діяльності підприємства після періоду падіння у 2023 році.

Разом із тим, зростання виручки не супроводжується пропорційним покращенням фінансової стійкості, оскільки значна частина результату поглинається зростаючими витратами та фінансовими зобов'язаннями. Поточні фінансові потреби (ПФП) суттєво зменшилися з 17 331 240 тис. грн у 2022 році до 8 870 666 тис. грн у 2023 році, а у 2024 році майже досягли нульового рівня — 616 166 тис. грн. У 2025 році показник став від'ємним і становив -8 389 423 тис. грн (-11,88%), що свідчить про зміну структури оборотного капіталу та часткове фінансування операційної діяльності за рахунок кредиторської заборгованості.

Також спостерігається суттєве зростання кредиторської заборгованості, яка збільшилася з 11 092 439 тис. грн у 2022 році до 31 310 298 тис. грн у 2025 році, тобто майже у 2,8 раза. Це означає, що підприємство все більше використовує відстрочені платежі як джерело фінансування, що є типовим для кризових умов, але підвищує ризики втрати платоспроможності.

Узагальнюючи результати, слід зазначити, що фінансові ресурси ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» характеризуються високим рівнем залежності від позикового капіталу, зниженням власного капіталу та зростанням кредиторської заборгованості. Водночас підприємство зберігає значні обсяги виробництва та демонструє відновлення виручки, що свідчить про часткову адаптацію до кризових умов. Структура фінансових ресурсів залишається напруженою та потребує подальшої оптимізації для зниження боргового навантаження і підвищення фінансової стійкості.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПАТ «АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ»

3.1. Заходи щодо підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства

Результати проведеного аналізу свідчать про наявність серйозних проблем у сфері ліквідності та фінансової стійкості ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг». Підприємство зберігає виробничий потенціал та продовжує операційну діяльність, проте подальше зростання боргового навантаження і від'ємний власний капітал підвищують ризики фінансової нестабільності. Для покращення фінансового стану необхідними є заходи щодо підвищення прибутковості діяльності, оптимізації структури капіталу та зміцнення власної фінансової бази.

В умовах дії воєнного стану стратегічні орієнтири розвитку ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» передбачають поступове відновлення виробничої діяльності та забезпечення стабільного функціонування основних виробничих підрозділів підприємства. Відповідно до прогностичних показників, планується досягнення обсягів видобутку залізної руди на рівні 19,5 млн т, виробництва залізорудного концентрату — 7,5 млн т, валового коксу в перерахунку на суху масу — 1,385 млн т, агломерату — 4,7 млн т. Крім того, прогнозується випуск 2,6 млн т чавуну, 1,86 млн т сталі та 1,567 млн т готового прокату. Досягнення зазначених показників сприятиме збереженню виробничого потенціалу підприємства, зміцненню його позицій на внутрішньому та зовнішньому ринках металопродукції, а також створить передумови для покращення фінансово-економічних результатів діяльності після завершення воєнних дій.

Щодо перспектив розвитку ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» у 2026–2027 роках, керівництво підприємства оцінює їх як помірно позитивні за умови стабілізації безпекової ситуації та поступового відновлення економіки України. За оцінками генерального директора підприємства Мауро Лонгобардо, у перший рік після завершення воєнних дій внутрішній попит на металопродукцію може досягти близько 60 % довоєнного рівня. У подальшому очікується його щорічне зростання на 20–30 %, що буде зумовлено реалізацією масштабних програм відбудови інфраструктури, житлового фонду та промислових об'єктів.

Разом із тим, початковий етап післявоєнного відновлення характеризуватиметься переважно підготовчими процесами, зокрема розробленням проєктної документації, узгодженням інвестиційних програм та проведенням тендерних процедур. Тому суттєвий вплив відбудови на попит на металопродукцію може проявитися лише через декілька років після завершення війни. Додатковим обмежувальним фактором виступає дефіцит кваліфікованих трудових ресурсів та обмежена спроможність економіки одночасно реалізовувати значну кількість масштабних інвестиційних проєктів.

На перспективи діяльності підприємства суттєво впливають і зовнішні ринкові фактори. Важливу роль у формуванні кон'юнктури світового ринку сталі продовжує відігравати Китай, який залишається найбільшим виробником та споживачем металопродукції у світі. Уповільнення темпів будівництва в Китаї призвело до скорочення внутрішнього попиту на сталь і залізорудну сировину, що спричинило перенаправлення надлишкових обсягів продукції на міжнародні ринки та посилення цінової конкуренції. Як наслідок, на ринках Східної Європи спостерігається зниження цін на металопродукцію, що негативно впливає на фінансові результати українських виробників.

Додатковим викликом для світової металургії стало посилення протекціоністської політики Сполучених Штатів Америки, зокрема запровадження додаткових мит на імпорт металопродукції. У результаті

частина виробників, які раніше орієнтувалися на американський ринок, змушена переорієнтовувати експортні потоки на інші регіони, насамперед до країн Європи, що призводить до зростання конкуренції та додаткового тиску на ціни.

У цих умовах європейський ринок залишається стратегічно важливим напрямом експорту для ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг». Водночас підприємство стикається з необхідністю адаптації до екологічних та регуляторних вимог Європейського Союзу. Особливого значення набуває механізм транскордонного вуглецевого коригування (СВАМ), запровадження якого може суттєво вплинути на конкурентоспроможність української металопродукції. У зв'язку з цим важливим фактором підтримки галузі може стати тимчасове звільнення українських металургійних підприємств від фінансових зобов'язань у межах СВАМ за умови збереження відповідної звітності.

Незважаючи на складну економічну ситуацію, підприємство продовжує реалізовувати заходи щодо відновлення виробничого потенціалу. Зокрема, у квітні 2025 року було відновлено роботу доменної печі № 6, яка перебувала в режимі консервації з осені 2024 року через несприятливу ринкову кон'юнктуру та високі тарифи на електроенергію. Після запуску агрегат поступово виходить на проєктну продуктивність близько 3,4 тис. тонн чавуну на добу. Крім того, з травня 2025 року підприємство підвищило рівень оплати праці працівників у середньому на 15 %, що свідчить про прагнення зберегти кадровий потенціал та підтримати соціальну стабільність колективу.

ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» залишається одним із найбільших металургійних підприємств України з повним виробничим циклом. Виробничі потужності комбінату дозволяють щорічно випускати понад 6 млн тонн сталі, 5 млн тонн прокату та 5,5 млн тонн чавуну. Підприємство забезпечує робочими місцями понад 20 тисяч працівників, що визначає його важливу роль у розвитку економіки регіону та країни загалом. З огляду на наявний виробничий потенціал, очікуване поживавлення внутрішнього попиту та

поступову інтеграцію у європейський ринок, підприємство має значні передумови для відновлення обсягів виробництва та покращення фінансових результатів у середньостроковій перспективі. [17]

Ефективне управління фінансовими ресурсами підприємства в умовах високої турбулентності зовнішнього середовища, зокрема воєнного стану, потребує комплексного підходу до оптимізації структури капіталу, підвищення якості управління оборотними активами та забезпечення фінансової стійкості. Результати проведеного аналізу свідчать про суттєве зростання залежності підприємства від залучених джерел фінансування, збільшення кредиторської заборгованості та зниження частки власного капіталу, що формує потребу у впровадженні системних заходів фінансової стабілізації.

Одним із ключових напрямів удосконалення є оптимізація структури фінансових ресурсів шляхом відновлення балансу між власним і позиковим капіталом. Збільшення частки залучених коштів до 56 239 480 тис. грн у 2025 році при одночасному зменшенні власного капіталу до від'ємного значення (- 2 271 631 тис. грн) свідчить про критичне посилення фінансової залежності підприємства. У таких умовах пріоритетним є нарощування внутрішніх джерел фінансування через підвищення прибутковості діяльності, оптимізацію витрат та часткову капіталізацію отриманого прибутку з метою відновлення позитивного значення власного капіталу.

Важливим напрямом є вдосконалення управління оборотним капіталом, оскільки його ефективність безпосередньо впливає на поточну ліквідність та потребу у зовнішньому фінансуванні. Зменшення дебіторської заборгованості з 14 401 960 тис. грн у 2022 році до 8 284 843 тис. грн у 2025 році є позитивною тенденцією, однак її рівень залишається значним і потребує подальшого скорочення. Доцільним є посилення контролю за строками розрахунків із контрагентами, впровадження жорсткішої кредитної політики та використання інструментів факторингу для прискорення обігу грошових коштів.

У системі управління фінансовими ресурсами підприємства дебіторська заборгованість посідає ключове місце, оскільки безпосередньо впливає на рівень ліквідності, швидкість обороту капіталу та обсяг поточних фінансових потреб. Для капіталомістких підприємств металургійної галузі, таких як ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», питання ефективного управління дебіторською заборгованістю є особливо актуальним, адже значні обсяги реалізації продукції в кредит формують суттєве відволікання грошових ресурсів з обороту.

Одним із базових напрямів удосконалення є формування більш жорсткої кредитної політики щодо контрагентів. Це передбачає встановлення диференційованих умов відстрочки платежів залежно від фінансової надійності покупця, історії співпраці та обсягів закупівель. Практика показує, що скорочення середнього строку інкасації дебіторської заборгованості навіть на 10–15% здатне суттєво зменшити потребу підприємства у зовнішньому фінансуванні, що безпосередньо знижує поточні фінансові потреби.

Важливим інструментом є впровадження системи кредитного скорингу клієнтів. Така система дозволяє оцінювати платоспроможність контрагентів на основі фінансових показників, кредитної історії та ринкової поведінки. На практиці це дає змогу обмежувати кредитні ліміти для високоризикових покупців або переводити їх на передоплату. У металургійній галузі, де значна частина продажів здійснюється великим промисловим споживачам, застосування скорингових моделей може зменшити частку простроченої заборгованості на 20–30%.

Окрему роль відіграє впровадження системи стимулювання швидких розрахунків. Йдеться про застосування знижок за дострокову оплату (наприклад, 1–2% при оплаті протягом 10 днів), що дозволяє прискорити обіг грошових коштів і підвищити ліквідність. Для підприємств із великим оборотом, таких як ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», навіть незначне прискорення грошових надходжень має суттєвий ефект на структуру фінансових ресурсів.

Важливим напрямом є також регулярний моніторинг та класифікація дебіторської заборгованості за строками виникнення (aging analysis). Такий підхід дозволяє оперативно виявляти проблемні борги та формувати резерви сумнівних боргів. Це зменшує ризик втрат фінансових ресурсів і підвищує точність фінансового планування. Особливо актуальним є контроль за заборгованістю понад 90 днів, яка, як правило, має низьку ймовірність погашення.

Суттєвим інструментом управління є факторинг та інші форми рефінансування дебіторської заборгованості. Використання факторингових операцій дозволяє підприємству одразу отримати до 80–90% вартості поставки у вигляді грошових коштів, що різко скорочує потребу в оборотному капіталі. Для металургійних підприємств із тривалим виробничим циклом це є важливим механізмом стабілізації грошових потоків.

Доцільним є також посилення договірної дисципліни через включення штрафних санкцій за прострочення платежів. Це формує додаткові стимули для контрагентів дотримуватися термінів розрахунків і зменшує обсяг «заморожених» фінансових ресурсів підприємства.

У сучасних умовах значну роль відіграє автоматизація управління дебіторською заборгованістю. Використання ERP-систем дозволяє в режимі реального часу контролювати стан розрахунків, формувати нагадування щодо платежів та прогнозувати надходження грошових коштів. Це підвищує точність управління фінансовими ресурсами та зменшує операційні ризики.

Загалом, комплексна реалізація зазначених заходів забезпечує прискорення оборотності дебіторської заборгованості, зменшення поточних фінансових потреб підприємства, а також підвищення ефективності використання фінансових ресурсів, що є критично важливим для підприємств металургійного комплексу в умовах обмеженого доступу до зовнішнього фінансування та високої волатильності ринкового середовища.

Окрему увагу слід приділити управлінню запасами, які у 2025 році становили 14 636 032 тис. грн. Оптимізація складських залишків дозволить

зменшити заморожування фінансових ресурсів та підвищити їх оборотність. Умови нестабільного постачання та логістичних ризиків вимагають впровадження системи гнучкого планування запасів, що базується на прогнозуванні виробничих потреб та мінімізації надлишкових резервів.

У системі формування та використання фінансових ресурсів підприємства виробничі запаси відіграють одну з ключових ролей, оскільки вони безпосередньо визначають обсяг оборотного капіталу, рівень поточних фінансових потреб та швидкість обороту грошових коштів. Для ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» значення ефективного управління запасами є особливо високим через специфіку металургійного виробництва, яке характеризується безперервністю технологічного процесу, значною матеріаломісткістю та складною структурою постачання сировини.

Запаси на підприємствах повного металургійного циклу включають широкий спектр ресурсів: залізорудну сировину, коксівне вугілля, флюси, металобрухт, допоміжні матеріали, а також незавершене виробництво на різних стадіях технологічного процесу. В умовах ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» особливу вагу мають сировинні запаси, зокрема залізорудний концентрат та коксівне вугілля, оскільки саме вони формують основу доменного та сталеплавильного виробництва. Порушення постачання цих ресурсів у воєнний період призводить до необхідності формування підвищених страхових запасів, що, у свою чергу, збільшує обсяг заморожених фінансових ресурсів.

Раціональне управління запасами передбачає досягнення балансу між безперервністю виробництва та мінімізацією витрат на їх утримання. Надмірне накопичення матеріальних ресурсів призводить до зростання витрат на зберігання, збільшення втрат від псування або морального старіння матеріалів, а також до відволікання значної частини оборотного капіталу. Водночас недостатній рівень запасів створює ризики простоїв виробництва, що для металургійного комбінату означає суттєві фінансові втрати через зупинку технологічних агрегатів.

Важливим інструментом оптимізації запасів є впровадження системи нормування матеріальних ресурсів. Для ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» це передбачає встановлення оптимальних норм споживання сировини на одиницю продукції, а також визначення нормативів страхових запасів з урахуванням ризиків постачання в умовах воєнної нестабільності. Особливо це актуально для імпортованого коксівного вугілля, частка якого у структурі забезпечення підприємства зросла через втрату внутрішніх джерел постачання.

Суттєву роль відіграє впровадження системи управління запасами за принципом Just-in-Time або її адаптованих моделей, які дозволяють зменшити надлишкове накопичення сировини на складах. Умови воєнного часу не дозволяють повністю реалізувати класичну модель JT, однак її елементи можуть застосовуватися для допоміжних матеріалів і частини виробничих ресурсів, що мають стабільні канали постачання.

Не менш важливим є цифровізація складської логістики та впровадження автоматизованих систем обліку запасів. Використання ERP-систем дає можливість у режимі реального часу контролювати рух матеріалів, прогнозувати потреби виробництва та оптимізувати обсяги закупівель. Це дозволяє зменшити надлишкові запаси та підвищити ефективність використання фінансових ресурсів, які були б інакше заморожені у матеріальній формі.

Для підприємств металургійної галузі важливим є також оптимізація логістичних ланцюгів постачання. У випадку ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» значна частина витрат на запаси формується не лише через їх обсяг, але й через зростання транспортних витрат в умовах війни. Тому важливим напрямом є диверсифікація постачальників, розвиток альтернативних маршрутів доставки та укладання довгострокових контрактів із фіксованими умовами постачання.

Окремо слід відзначити необхідність впровадження системи ABC/XYZ-аналізу запасів. Такий підхід дозволяє класифікувати матеріали за рівнем їх

вартості та стабільності споживання, що забезпечує більш точне управління закупівлями. Наприклад, матеріали групи А (найдорожчі та критичні для виробництва) потребують жорсткого контролю, тоді як ресурси групи С можуть закуповуватися з меншою частотою та більшими партіями.

Таким чином, ефективне управління запасами для ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» є важливим інструментом оптимізації фінансових ресурсів, оскільки дозволяє зменшити обсяг оборотного капіталу, скоротити поточні фінансові потреби та забезпечити стабільність виробничого процесу навіть в умовах високих ризиків воєнного часу та порушення логістичних ланцюгів.

Значну роль у підвищенні фінансової стійкості відіграє управління кредиторською заборгованістю, обсяг якої зріс до 35 897 149 тис. грн у 2025 році. З одного боку, кредиторська заборгованість виконує функцію безкоштовного джерела фінансування, однак її надмірне накопичення створює ризики втрати платоспроможності. У зв'язку з цим доцільним є впровадження системи планування платежів та узгодження графіків розрахунків із постачальниками з урахуванням реального грошового потоку підприємства.

Підвищення ефективності використання необоротних активів є ще одним важливим напрямом удосконалення фінансового управління. Зростання їх вартості до 30 318 108 тис. грн у 2026 році потребує забезпечення відповідного рівня віддачі. Це може бути досягнуто шляхом модернізації виробничих потужностей, підвищення рівня завантаження обладнання та впровадження енергоефективних технологій, що дозволить зменшити собівартість продукції та підвищити рентабельність капіталу.

У контексті сучасних умов особливого значення набуває забезпечення ліквідності та фінансової гнучкості підприємства. Зниження обсягів грошових коштів до 439 537 тис. грн у 2025 році свідчить про обмеженість високоліквідних активів, що підвищує ризики в періоди нестабільності. Тому необхідним є формування мінімального резерву ліквідності та використання короткострокового фінансового планування для оперативного реагування на зміни ринкової ситуації.

Додатковим напрямом підвищення фінансової стійкості є диверсифікація джерел фінансування, що має особливе значення для ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» в умовах значної залежності від залученого капіталу. У 2023 році важливу роль у підтримці фінансової стабільності підприємства відіграло залучення кредитного фінансування від Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР), що дозволило забезпечити необхідний обсяг ліквідності для підтримки виробничих процесів та часткового відновлення операційної діяльності в умовах воєнних ризиків і нестабільності грошових потоків.

Окрім цього, суттєвим джерелом фінансової підтримки залишаються внутрішньокорпоративні ресурси міжнародної корпорації ArcelorMittal, до складу якої входить підприємство. Фінансування з боку материнської компанії забезпечує не лише покриття частини потреб в оборотному капіталі, але й виступає стабілізуючим фактором у періоди підвищеної турбулентності на українському ринку. Така форма підтримки фактично виконує функцію довгострокового стратегічного фінансування, що дозволяє підприємству утримувати виробничий потенціал навіть за умов обмеженого доступу до комерційних кредитних ресурсів.

Поєднання зовнішнього фінансування від міжнародних фінансових інституцій та внутрішньокорпоративної підтримки формує більш стійку структуру джерел фінансових ресурсів, знижує ризики ліквідності та частково компенсує зростання кредиторської заборгованості, що є характерним для підприємств металургійної галузі в умовах воєнного стану.

Таким чином, реалізація запропонованих заходів спрямована на відновлення фінансової рівноваги, зниження залежності від позикового капіталу та підвищення ефективності використання наявних фінансових ресурсів. У сукупності це забезпечить зміцнення фінансової стійкості підприємства та створить передумови для його подальшого розвитку навіть в умовах високої нестабільності зовнішнього середовища.

Таблиця 3.1.

Заходи щодо оптимізації формування фінансових ресурсів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»

Напрямок формування фінансових ресурсів	Зміст заходів	Очікуваний вплив на фінансові ресурси	Кількісно-якісний ефект
Оптимізація структури капіталу	Відновлення співвідношення власного та позикового капіталу через нарощування нерозподіленого прибутку, обмеження надмірного боргового фінансування	Зменшення фінансової залежності, підвищення автономії	Зростання коефіцієнта автономії з від'ємного рівня до $\geq 0,3-0,5$ у середньостроковій перспективі
Капіталізація прибутку	Часткове спрямування прибутку на поповнення власного капіталу замість дивідендних або поточних витрат	Збільшення власного капіталу, зниження ризику дефіциту фінансових ресурсів	Формування позитивного власного капіталу замість -2,27 млрд грн
Залучення міжнародного фінансування	Використання ресурсів ЄБРР та інших МФО для модернізації та підтримки ліквідності	Довгострокове залучення дешевших ресурсів	Зниження середньої вартості капіталу (WACC) на 1–2 в.п.
Корпоративна підтримка ArcelorMittal	Фінансування з боку материнської компанії для покриття дефіциту оборотного капіталу	Стабілізація грошових потоків	Зменшення потреби у короткострокових позиках на 10–15%
Рефінансування боргу	Перегляд умов кредитів, подовження строків погашення, реструктуризація зобов'язань	Зниження тиску на ліквідність	Зменшення пікових виплат у короткостроковому періоді на 20–25%
Управління дебіторською заборгованістю	Скорочення строків інкасації, факторинг, кредитний скоринг контрагентів	Прискорення повернення грошових коштів	Скорочення дебіторської заборгованості до 15–20% обороту
Оптимізація запасів	Впровадження нормування, ABC/XYZ-аналізу, адаптованого JIT	Вивільнення оборотного капіталу	Зниження запасів на 10–15% без втрати виробничої стабільності
Управління кредиторською заборгованістю	Планування платежів відповідно до cash-flow, переговори з постачальниками	Балансування грошових потоків	Стабілізація поточної ліквідності, зниження ризику прострочень
Підвищення операційної ефективності	Модернізація обладнання, енергоефективні технології, підвищення завантаження потужностей	Зростання внутрішніх джерел фінансування через прибуток	Підвищення рентабельності на 3–6%
Диверсифікація джерел фінансування	Залучення грантів, програм відновлення промисловості, альтернативних інвесторів	Зниження залежності від боргу	Зменшення частки позикового капіталу у структурі фінансування

Джерело: складено автором

Формування фінансових ресурсів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» в умовах воєнного стану характеризується високою залежністю від позикового капіталу та внутрішньокорпоративної підтримки, що обумовлено обмеженою прибутковістю та значним навантаженням кредиторської заборгованості. У цих умовах ключовим напрямом підвищення фінансової стійкості є не лише залучення нових джерел фінансування, а й активна мобілізація внутрішніх резервів підприємства.

Найбільший потенціал формування фінансових ресурсів пов'язаний із прискоренням обороту дебіторської заборгованості, оптимізацією запасів та підвищенням ефективності операційної діяльності, що дозволяє вивільняти значні обсяги оборотного капіталу без додаткового залучення позикових коштів. Водночас стратегічну роль відіграє підтримка з боку ЄБРР та материнської компанії ArcelorMittal, які забезпечують стабільність фінансування в умовах високої макроекономічної невизначеності.

3.2. Прогнозування фінансового стану та потреби у фінансових ресурсах ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»

Ефективність управління фінансовими ресурсами підприємства значною мірою визначається здатністю оптимізувати структуру оборотного капіталу та забезпечувати збалансованість між запасами, дебіторською і кредиторською заборгованістю. Одним із ключових індикаторів такої збалансованості виступають поточні фінансові потреби (ПФП), які характеризують потребу підприємства у фінансуванні операційного циклу.

У базовому періоді (2025 рік) для ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» значення ПФП є від'ємним і становить -8 389 423 тис. грн, що свідчить про переважання кредиторської заборгованості над сумою запасів і дебіторської заборгованості. Така ситуація означає, що підприємство фактично фінансує

свою операційну діяльність переважно за рахунок короткострокових зобов'язань перед постачальниками, що є типовим для великих металургійних компаній із високою оборотністю ресурсів, але водночас формує залежність від зовнішніх контрагентів.

Розглянемо кілька практичних управлінських пропозицій і оцінимо їхній кількісний вплив на поточні фінансові потреби (ПФП) підприємства за даними 2025 року, де базове значення становить -8 389 423 тис. грн, що вже свідчить про профіцит фінансових ресурсів у короткостроковому періоді.

1. Скорочення дебіторської заборгованості на 10%
У 2025 році дебіторська заборгованість становить 8 284 843 тис. грн. Скорочення на 10% дає: 828 484 тис. грн вивільнених фінансових ресурсів. Вплив на ПФП: нове значення ПФП зменшиться до: $-8\,389\,423 - 828\,484 = -9\,217\,907$ тис. грн. Це означає зменшення потреби у зовнішньому фінансуванні за рахунок прискорення інкасації боргів покупців.

2. Оптимізація запасів (зниження на 5%) Запаси у 2025 році становлять 14 636 032 тис. грн. Скорочення на 5% дає: 731 802 тис. грн економії оборотного капіталу. Вплив на ПФП: нове значення ПФП: $-9\,217\,907 - 731\,802 = -9\,949\,709$ тис. грн. Зменшення запасів підвищує оборотність фінансових ресурсів та знижує їх «заморожування» у матеріальних активах.

3. Збільшення кредиторської заборгованості на 10% (як інструмент управління ліквідністю). Кредиторська заборгованість у 2025 році становить 31 310 298 тис. грн. Збільшення на 10% становить: 3 131 030 тис. грн додаткового тимчасового фінансування. Вплив на ПФП: нове значення ПФП: $-9\,949\,709 - 3\,131\,030 = -13\,080\,739$ тис. грн. Це відображає посилення ефекту фінансового «плеча» за рахунок використання комерційного кредиту постачальників.

З метою підвищення ефективності використання фінансових ресурсів запропоновано комплекс управлінських заходів, спрямованих на оптимізацію структури оборотного капіталу. До них належать: скорочення дебіторської

заборгованості за рахунок прискорення розрахунків із покупцями, оптимізація рівня виробничих запасів та контрольоване збільшення кредиторської заборгованості в межах допустимого рівня фінансової стійкості.

Результати прогнозного розрахунку поточних фінансових потреб із урахуванням запропонованих заходів наведено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Прогноз поточних фінансових потреб ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» з урахуванням управлінських заходів

Показник	Базове значення 2025, тис. грн	Зміна	Прогнозне значення, тис. грн
Запаси	14 636 032	-731 802	13 904 230
Дебіторська заборгованість	8 284 843	-828 484	7 456 359
Кредиторська заборгованість	31 310 298	+3 131 030	34 441 328

Джерело: розрахунки автора

Поточні фінансові потреби (ПФП). Формула розрахунку:

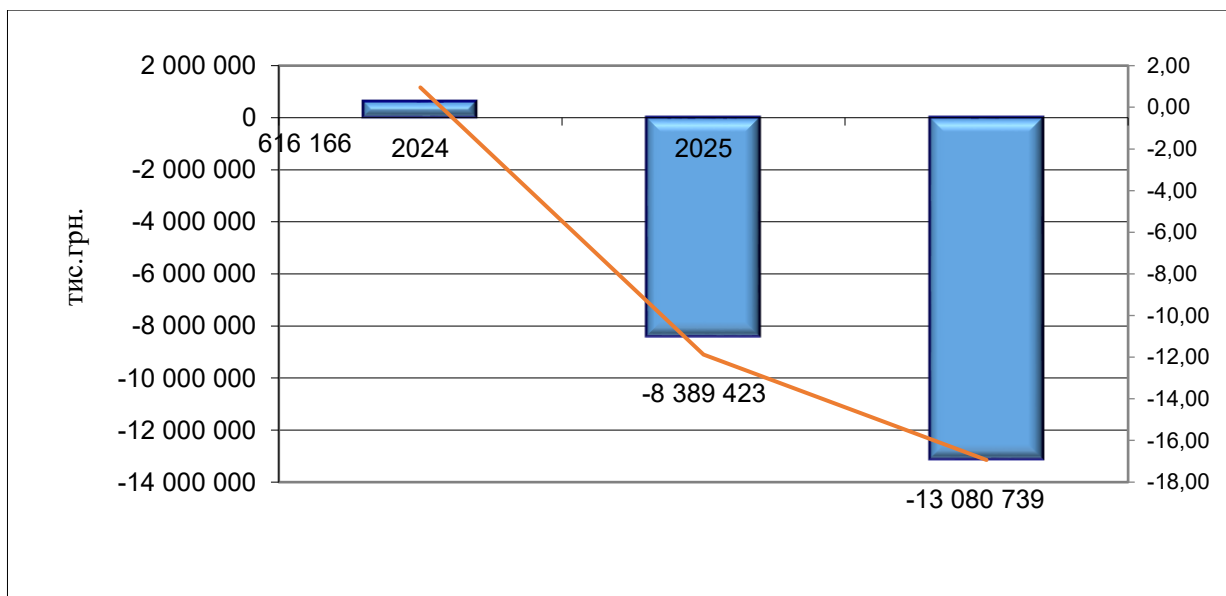
$$\text{ПФП} = \text{Запаси} + \text{Дебіторська заборгованість} - \text{Кредиторська заборгованість}$$

Базовий рівень: $\text{ПФП}_0 = -8\,389\,423$ тис. грн

Прогнозний рівень $\text{ПФП}_1 = 13\,904\,230 + 7\,456\,359 - 34\,441\,328 = -13\,080\,739$ тис. грн

Зміна показника: $\Delta\text{ПФП} = -4\,691\,316$ тис. грн

Отримані результати свідчать про суттєве зниження поточних фінансових потреб підприємства на 55,9% відносно базового рівня. Це означає посилення внутрішньої фінансової стійкості за рахунок більш ефективного управління оборотним капіталом, зокрема скорочення строків інкасації дебіторської заборгованості, зменшення обсягів надлишкових запасів та активнішого використання комерційного кредиту постачальників.

**Рис. 3.1. Прогнозування поточних фінансових потреб ПАТ
"АрселорМіттал Кривий Ріг" на 2026 рік**

Джерело: розрахунки автора

Нижче подано узагальнений аналітичний опис таблиці прогнозової оцінки оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», яка відображає динаміку управління фінансовими ресурсами підприємства через швидкість їхнього обертання в 2024–2026 роках.

У цілому результати розрахунків свідчать про поступове покращення ефективності використання оборотного капіталу підприємства за рахунок прискорення інкасації дебіторської заборгованості та часткової стабілізації її обсягів. Зокрема, чиста виручка від реалізації продукції демонструє стійку позитивну динаміку: у 2025 році вона зростає до 70 634 443 тис. грн порівняно з 64 591 407 тис. грн у 2024 році, а у 2026 році прогнозується подальше зростання до 77 242 853 тис. грн. Загальний приріст за 2025 рік становить +6 043 036 тис. грн, а у 2026 році очікується додаткове збільшення на +6 608 410 тис. грн, що свідчить про відновлення збутової активності та розширення обсягів реалізації продукції.

Паралельно спостерігається зменшення середніх залишків дебіторської

заборгованості: з 9 286 474 тис. грн у 2024 році до 8 509 364 тис. грн у 2025 році та до 7 870 601 тис. грн у 2026 році (прогноз).

Таблиця 3.3

**Прогнозна оцінка оборотності заборгованості ПАТ "АрселорМіттал
Кривий Ріг"**

Показник	Значення			зміна за 2025 р.	зміна за 2026 р. прогнозна
	2024	2025	прогноз на 2026 рік		
Чиста виручка від реалізації продукції, робіт, послуг, тис. грн	64591407	70634443	77242853	+6 043 036	+6 608 410
середні залишки дебіторської заборгованості, тис. грн	9286474	8509364	7870601	-777 111	-638 763
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, разів	6,96	8,30	9,81	+1	+2
Період оборотності дебіторської заборгованості, днів	51,76	43,37	36,68	-8	-7
Сума кредиторської заборгованості, тис. грн	23525412	32362336	32875813	+8 836 924	+513 478
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, разів	2,75	2,18	2,35	-1	+0
Період оборотності кредиторської заборгованості, днів	131,12	164,94	153,22	+34	-12

Джерело: розрахунки автора

Це зниження відповідно на -777 111 тис. грн та -638 763 тис. грн свідчить про покращення платіжної дисципліни контрагентів або посилення політики управління розрахунками. Важливо, що скорочення дебіторської заборгованості відбувається на тлі зростання виручки, що є позитивною тенденцією з точки зору управління фінансовими ресурсами, оскільки зменшує обсяг «заморожених» коштів у розрахунках.

Як наслідок, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості зростає з 6,96 разів у 2024 році до 8,30 разів у 2025 році та до 9,81 разів у 2026 році (прогноз). Це означає прискорення кругообігу дебіторської заборгованості та

підвищення ефективності використання оборотного капіталу. Відповідно, період її оборотності скорочується з 51,76 дня до 43,37 дня у 2025 році та до 36,68 дня у 2026 році, тобто майже на 15 днів за два роки, що є суттєвим покращенням ліквідності фінансових ресурсів підприємства.

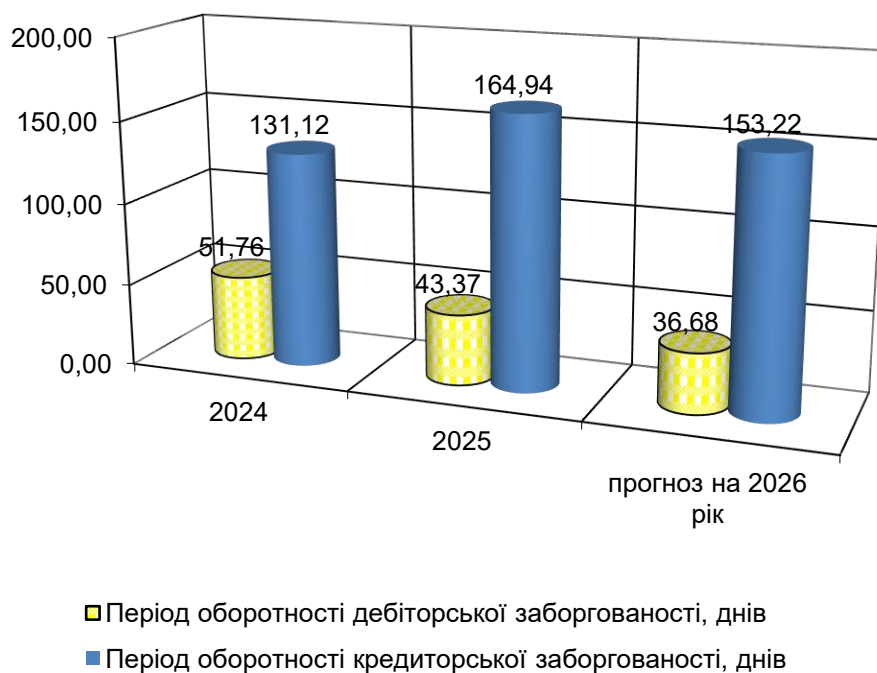

Рис. 3.3. Вплив рекомендацій на оборотність боргів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»

Джерело: розрахунки автора

Щодо кредиторської заборгованості, її обсяг демонструє зростаючу тенденцію: з 23 525 412 тис. грн у 2024 році до 32 362 336 тис. грн у 2025 році (+8 836 924 тис. грн) та до 32 875 813 тис. грн у 2026 році (+513 478 тис. грн). Це свідчить про посилення залежності підприємства від залучених джерел фінансування, насамперед короткострокових зобов'язань перед постачальниками та іншими контрагентами.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості при цьому знижується з 2,75 разів у 2024 році до 2,18 разів у 2025 році, що означає уповільнення її погашення, однак у 2026 році прогнозується незначне

покращення до 2,35 разів. Така динаміка вказує на нестабільність платіжної політики підприємства, яка значною мірою залежить від коливань грошових потоків та зовнішніх умов діяльності.

Період оборотності кредиторської заборгованості відповідно зростає з 131,12 дня у 2024 році до 164,94 дня у 2025 році (+34 дні), що свідчить про подовження строків використання безкоштовного комерційного кредиту, наданого постачальниками. У 2026 році прогнозується певне скорочення до 153,22 дня (-12 днів), що може свідчити про часткову стабілізацію платіжної дисципліни та покращення управління грошовими потоками.

Узагальнюючи, можна відзначити, що підприємство демонструє позитивні тенденції у сфері управління дебіторською заборгованістю, що сприяє підвищенню ліквідності та прискоренню обороту фінансових ресурсів. Водночас зростання обсягів кредиторської заборгованості та збільшення строків її обороту вказують на посилення залежності від зовнішніх джерел фінансування, що потребує подальшої оптимізації структури фінансових ресурсів і балансу між дебіторською та кредиторською політикою підприємства.

Слід враховувати, що надмірне збільшення кредиторської заборгованості може формувати ризики погіршення платіжної дисципліни та зниження довіри контрагентів, тому реалізація запропонованих заходів має супроводжуватися постійним моніторингом ліквідності та фінансової стійкості підприємства.

Таким чином, запропонований підхід до управління поточними фінансовими потребами дозволяє не лише оптимізувати структуру фінансових ресурсів підприємства, але й підвищити ефективність їх використання в умовах нестабільного зовнішнього середовища, що особливо актуально для підприємств металургійної галузі України.

Висновки до розділу 3

Ефективність запропонованих заходів щодо підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» визначається їх спрямованістю на комплексне усунення ключових дисбалансів у структурі капіталу, оборотних активів та грошових потоків підприємства. Проведений аналіз засвідчує, що основною проблемою фінансового стану є надмірна залежність від залученого капіталу, зниження частки власних джерел фінансування та негативна динаміка власного капіталу, який у 2025 році набув від’ємного значення (-2 271 631 тис. грн). Це формує системний ризик фінансової нестабільності та обмежує можливості підприємства щодо самофінансування розвитку.

Водночас структура фінансових ресурсів демонструє критичне зростання залучених коштів — до 56 239 480 тис. грн у 2025 році проти 24 469 822 тис. грн у 2023 році, що свідчить про подвоєння боргового навантаження за відносно короткий період. За таких умов запропоновані заходи щодо капіталізації прибутку та відновлення позитивного значення власного капіталу набувають першочергового значення, оскільки саме вони формують базу для підвищення фінансової автономії підприємства та зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування.

Важливим елементом стабілізації фінансового стану є управління оборотним капіталом, який безпосередньо визначає рівень поточних фінансових потреб. Аналіз показав, що хоча дебіторська заборгованість має тенденцію до зниження (з 14 401 960 тис. грн у 2022 році до 8 284 843 тис. грн у 2025 році), її обсяг залишається значним і продовжує впливати на дефіцит ліквідності. Одночасно кредиторська заборгованість зросла до 35 897 149 тис. грн, що свідчить про посилення залежності від відстрочених зобов’язань. У цьому контексті заходи щодо прискорення інкасації дебіторської заборгованості, впровадження факторингу та кредитного скорингу

контрагентів дозволяють не лише покращити ліквідність, а й безпосередньо зменшити потребу у зовнішньому фінансуванні.

Особливої уваги потребує управління запасами, які у 2025 році становили 14 636 032 тис. грн, що є суттєвим обсягом заморожених фінансових ресурсів. З урахуванням специфіки металургійного виробництва, де значна частина оборотного капіталу зосереджена у сировинних та виробничих запасах, оптимізація їх рівня дозволяє досягти прямого ефекту у вигляді вивільнення грошових коштів. Запровадження систем нормування, ABC/XYZ-аналізу та елементів JIT-підходу сприятиме зниженню надлишкових запасів на 10–15%, що має безпосередній вплив на скорочення поточних фінансових потреб підприємства.

Окремо слід відзначити значення управління кредиторською заборгованістю, яка, хоча і виконує функцію безкоштовного джерела фінансування, у 2025 році досягла 35 897 149 тис. грн. Її надмірне зростання формує ризики втрати фінансової рівноваги та зниження платоспроможності. У зв'язку з цим впровадження системи календарного планування платежів і узгодження графіків розрахунків із постачальниками дозволяє стабілізувати грошові потоки та уникнути касових розривів, особливо в умовах високої волатильності ринку.

Суттєвий вплив на фінансові ресурси підприємства мають також джерела зовнішнього фінансування. Залучення кредитних ресурсів ЄБРР у 2023 році та системна підтримка з боку материнської компанії ArcelorMittal відіграють ключову роль у підтримці ліквідності та стабільності виробничих процесів. Однак у довгостроковій перспективі надмірна залежність від таких джерел потребує поступової диверсифікації шляхом залучення альтернативних фінансових інструментів, зокрема міжнародних інвестиційних програм та грантового фінансування, що дозволить зменшити борговий тиск та підвищити фінансову стійкість.

Позитивний ефект запропонованих заходів підсилюється також

підвищенням операційної ефективності підприємства. Зростання продуктивності виробництва та впровадження енергоефективних технологій забезпечують збільшення внутрішніх джерел фінансування через зростання прибутковості, що є ключовою умовою для відновлення власного капіталу та зниження фінансової залежності.

Таким чином, реалізація комплексу запропонованих заходів забезпечує системне покращення управління фінансовими ресурсами ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг». Основний ефект полягає у скороченні поточних фінансових потреб, прискоренні обороту оборотного капіталу, зниженні боргового навантаження та поступовому відновленні фінансової рівноваги підприємства. У сукупності це створює передумови для підвищення фінансової стійкості, зміцнення конкурентних позицій та забезпечення довгострокової стабільності розвитку в умовах високої невизначеності зовнішнього середовища.

Прогнозування фінансового стану ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» на основі управління поточними фінансовими потребами (ПФП) дозволяє зробити висновок про поступове підвищення ефективності використання оборотного капіталу та зміцнення внутрішньої фінансової стійкості підприємства. Ключовим індикатором у даному випадку виступає саме ПФП, який у базовому періоді 2025 року становить -8 389 423 тис. грн, що вже відображає надлишок короткострокових джерел фінансування над потребами в оборотному капіталі.

Проведені розрахунки показують, що навіть помірні управлінські заходи здатні суттєво впливати на фінансову рівновагу підприємства. Так, скорочення дебіторської заборгованості на 10% (з 8 284 843 тис. грн до 7 456 359 тис. грн) забезпечує вивільнення 828 484 тис. грн фінансових ресурсів і поглиблює від'ємне значення ПФП до -9 217 907 тис. грн. Це свідчить про підвищення ліквідності за рахунок прискорення інкасації коштів і зменшення обсягів «замороженого» капіталу в розрахунках із покупцями.

Подальший вплив має оптимізація виробничих запасів. Їх зменшення на 5% (з 14 636 032 тис. грн до 13 904 230 тис. грн) дозволяє вивільнити ще 731 802 тис. грн оборотного капіталу. У результаті ПФП поглиблюється до -9 949 709 тис. грн, що підтверджує високу чутливість фінансового стану підприємства до рівня матеріальних запасів. Для металургійного підприємства це є особливо важливим, оскільки запаси становлять значну частку оборотного капіталу і прямо впливають на обсяг залучених фінансових ресурсів.

Найбільш суттєвий вплив на структуру фінансових ресурсів має контрольоване зростання кредиторської заборгованості. Її збільшення на 10% (з 31 310 298 тис. грн до 34 441 328 тис. грн) формує додаткове джерело фінансування в обсязі 3 131 030 тис. грн і дозволяє довести ПФП до -13 080 739 тис. грн. Таким чином, підприємство ще більше посилює ефект використання комерційного кредиту як інструменту фінансування операційної діяльності, що є типовим для капіталомістких галузей з тривалим виробничим циклом.

Узагальнення результатів свідчить, що сукупний ефект від реалізації запропонованих заходів забезпечує зменшення поточних фінансових потреб на 4 691 316 тис. грн або приблизно на 55,9% від базового рівня. Це є суттєвим показником підвищення ефективності управління оборотним капіталом і свідчить про здатність підприємства суттєво зменшувати залежність від зовнішніх джерел фінансування за рахунок внутрішніх резервів.

Аналіз прогнозованої динаміки показників оборотності (табл. 3.4) додатково підтверджує позитивні тенденції. Зокрема, чиста виручка від реалізації зростає з 64 591 407 тис. грн у 2024 році до 70 634 443 тис. грн у 2025 році (+6 043 036 тис. грн) та до 77 242 853 тис. грн у 2026 році (+6 608 410 тис. грн). Це свідчить про поступове відновлення виробничо-збутової активності підприємства та розширення ринкових позицій.

Паралельно середні залишки дебіторської заборгованості знижуються з 9 286 474 тис. грн до 8 509 364 тис. грн у 2025 році та до 7 870 601 тис. грн у 2026 році, що формує стійку тенденцію до покращення платіжної дисципліни

контрагентів. Як наслідок, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості зростає з 6,96 до 8,30 і далі до 9,81 разів, а період її погашення скорочується з 51,76 до 36,68 дня. Це означає прискорення кругообігу грошових коштів і підвищення ліквідності фінансових ресурсів підприємства.

Водночас кредиторська заборгованість демонструє зростання з 23 525 412 тис. грн у 2024 році до 32 362 336 тис. грн у 2025 році (+8 836 924 тис. грн) та до 32 875 813 тис. грн у 2026 році. Це свідчить про посилення ролі позикового фінансування через комерційний кредит постачальників. Однак така тенденція супроводжується уповільненням оборотності кредиторської заборгованості до 164,94 дня у 2025 році, що вказує на збільшення строків її використання як джерела фінансування оборотного капіталу.

У 2026 році прогнозується часткове покращення ситуації — скорочення періоду оборотності до 153,22 дня та зростання коефіцієнта до 2,35 разів, що може свідчити про стабілізацію грошових потоків і поступове вирівнювання платіжної політики підприємства.

Узагальнюючи, можна зробити висновок, що прогнозні розрахунки демонструють подвійний ефект: з одного боку, відбувається суттєве покращення управління дебіторською заборгованістю та прискорення обороту грошових ресурсів, з іншого — зростає роль кредиторської заборгованості як джерела фінансування. Це формує відносно збалансовану, але чутливу до зовнішніх ризиків модель фінансового забезпечення діяльності підприємства.

У результаті реалізації запропонованих заходів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» отримує можливість суттєво зменшити потребу в додатковому фінансуванні, підвищити ефективність використання оборотного капіталу та зміцнити фінансову стійкість у середньостроковій перспективі. Це особливо важливо в умовах воєнної економіки, високої волатильності ринку та обмеженого доступу до класичних джерел капіталу.

ВИСНОВКИ

Фінансові ресурси підприємства є однією з ключових економічних категорій, що визначає можливості суб'єкта господарювання щодо здійснення операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Вони формуються під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів та відображають сукупність власних і залучених коштів, які перебувають у розпорядженні підприємства. До власних фінансових ресурсів відносять статутний капітал, нерозподілений прибуток, амортизаційні відрахування та інші внутрішні джерела, тоді як залучені ресурси охоплюють банківські кредити, кредиторську заборгованість та інші зобов'язання. Співвідношення між цими складовими визначає фінансову стійкість підприємства, його здатність до розвитку та рівень залежності від зовнішнього фінансування.

У структурі фінансових ресурсів важливе значення має баланс між власним і позиковим капіталом. Зростання частки позикових коштів дозволяє розширювати обсяги діяльності, однак одночасно підвищує фінансові ризики та залежність підприємства від кредиторів. Власний капітал, навпаки, забезпечує стабільність і формує основу фінансової незалежності, однак його надмірне обмеження може стримувати темпи розвитку. Саме тому ефективне управління фінансовими ресурсами передбачає підтримання раціональної структури джерел фінансування, яка забезпечує оптимальне поєднання ризику та дохідності.

Оцінювання ефективності формування та використання фінансових ресурсів ґрунтується на системі фінансових показників, які характеризують різні аспекти діяльності підприємства. До них належать коефіцієнти фінансової стійкості, автономії, ліквідності, оборотності активів та рентабельності. Коефіцієнт автономії відображає частку власного капіталу в загальній структурі фінансування, тоді як коефіцієнт співвідношення власних і позикових коштів характеризує рівень боргового навантаження. Показники

оборотності дозволяють оцінити швидкість перетворення активів у грошову форму, а рентабельність відображає ефективність використання інвестованого капіталу. Сукупний аналіз цих показників дає можливість визначити загальний рівень фінансової ефективності підприємства.

Металургійна галузь України функціонує в умовах глибоких структурних змін, спричинених воєнними діями та втратою частини виробничих потужностей. Значне скорочення обсягів виробництва сталі, руйнування інфраструктури, порушення логістичних ланцюгів та дефіцит енергоресурсів суттєво вплинули на фінансові можливості підприємств галузі. Одночасно з цим зросла залежність від зовнішніх ринків збуту та імпорту сировини, що підвищило чутливість фінансових результатів до зовнішніх факторів. У таких умовах особливої ваги набуває здатність підприємств адаптувати структуру фінансових ресурсів до нестабільного середовища.

Загальна характеристика теоретичних засад свідчить про те, що фінансові ресурси виступають основою функціонування підприємства та визначають його економічну стабільність. Їх ефективне формування та використання є критичним фактором забезпечення безперервності виробничих процесів, особливо в умовах високої невизначеності та кризових явищ. Для металургійних підприємств України це має особливе значення, оскільки саме ця галузь зазнає найбільшого впливу воєнних та економічних ризиків, що безпосередньо відображається на структурі та динаміці їх фінансових ресурсів.

Формування та використання фінансових ресурсів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» у досліджуваному періоді відбувається в умовах глибокої трансформації зовнішнього середовища, спричиненої воєнними діями на території України, порушенням виробничих та логістичних ланцюгів, зростанням енергетичних витрат та нестабільністю ринків збуту металургійної продукції. Сукупність цих факторів суттєво впливає як на обсяги виробництва, так і на фінансову структуру підприємства, визначаючи специфіку його функціонування в кризових умовах.

Організаційно-економічні особливості діяльності підприємства визначаються його належністю до міжнародної корпорації ArcelorMittal та наявністю повного металургійного циклу виробництва, що охоплює видобуток залізної руди, коксохімічне виробництво, агломераційний, доменний, сталеплавильний та прокатний переділи. Така структура забезпечує технологічну завершеність виробництва, однак водночас підвищує капіталомісткість і залежність від стабільного функціонування кожної ланки виробничого процесу.

Умови воєнного стану суттєво вплинули на виробничу діяльність підприємства, що проявляється у нестабільному завантаженні виробничих потужностей, періодичних зупинках окремих агрегатів, а також обмеженнях у постачанні сировини та енергоресурсів. Попри це, підприємство зберігає здатність до функціонування та поступово адаптується до нових умов, що підтверджується частковим відновленням виробничих показників у 2024–2025 роках.

Структура майна підприємства характеризується домінуванням позаоборотних активів, частка яких у загальному обсязі активів є переважаючою та має тенденцію до зростання. Це пояснюється високою капіталомісткістю металургійного виробництва, необхідністю утримання та модернізації основних засобів, а також інвестиціями у відновлення виробничих потужностей. Основні засоби формують ключову частину активів підприємства, що є типовим для великих промислових комплексів важкої індустрії.

Оборотні активи підприємства займають меншу частку в структурі майна та характеризуються нестабільною динамікою. Їх формування значною мірою залежить від обсягів виробництва, рівня запасів сировини та готової продукції, а також стану розрахунків із контрагентами. Значна питома вага запасів і дебіторської заборгованості свідчить про тривалий виробничий цикл та відтермінування надходження грошових коштів. Водночас зменшення обсягів

грошових коштів та їх еквівалентів вказує на обмеженість ліквідних ресурсів і необхідність більш ефективного управління грошовими потоками.

Структура джерел формування фінансових ресурсів характеризується суттєвими змінами у напрямі зниження частки власного капіталу та зростання ролі залучених коштів. Власний капітал демонструє негативну динаміку, що пов'язано з накопиченням збитків у результаті складних умов господарювання та зниження операційної ефективності в окремі періоди. Така тенденція свідчить про послаблення внутрішньої фінансової бази підприємства та зниження його здатності до самофінансування.

Водночас залучені кошти займають дедалі більшу частку у структурі джерел фінансування. Основне зростання припадає на кредиторську заборгованість та інші короткострокові зобов'язання, що свідчить про активне використання зовнішніх джерел для покриття поточних потреб підприємства. Зростання довгострокових зобов'язань частково забезпечує підтримку інвестиційної діяльності, однак загальна структура капіталу набуває більш ризикового характеру.

Співвідношення власного і позикового капіталу свідчить про поступове зниження рівня фінансової автономії підприємства. Переважання позикових джерел у структурі фінансових ресурсів формує підвищений рівень фінансових ризиків, зокрема ризику втрати платоспроможності та залежності від кредиторів. Така ситуація є характерною для підприємств, що функціонують в умовах кризового середовища та обмеженого доступу до внутрішніх фінансових ресурсів.

Фінансові результати підприємства характеризуються нестабільністю, що зумовлено як зовнішніми, так і внутрішніми чинниками. До зовнішніх належать воєнні ризики, енергетичні обмеження, зростання тарифів на ресурси, логістичні труднощі та коливання світових цін на металопродукцію. Внутрішні чинники пов'язані зі структурою витрат, рівнем завантаження виробничих потужностей та ефективністю управління ресурсами. У сукупності

це призводить до нерівномірності фінансових результатів і ускладнює процес планування фінансової діяльності.

Поточні фінансові потреби підприємства демонструють тенденцію до суттєвого зниження протягом досліджуваного періоду. Перехід показника до мінімальних значень і навіть від'ємної величини свідчить про зміну структури фінансування оборотного капіталу, посилення ролі кредиторської заборгованості та певну оптимізацію операційного циклу. Це може розглядатися як ознака адаптації підприємства до обмежених фінансових ресурсів та більш жорсткого контролю за їх використанням.

Ефективність використання фінансових ресурсів підприємства загалом залишається нестабільною, що обумовлено нерівномірністю виробничих процесів та високим рівнем зовнішніх ризиків. Водночас підприємство зберігає здатність до функціонування та поступового відновлення виробничих і фінансових показників, що свідчить про певний рівень стійкості навіть в умовах кризового середовища.

Таким чином, фінансові ресурси ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» формуються та використовуються в умовах значної невизначеності, структурних обмежень та підвищених ризиків. Основними тенденціями є зниження частки власного капіталу, зростання залежності від позикових джерел, домінування позаоборотних активів у структурі майна та нестабільність фінансових результатів. Це формує необхідність подальшого вдосконалення механізмів управління фінансовими ресурсами з метою підвищення фінансової стійкості та ефективності діяльності підприємства.

Ефективність запропонованих заходів щодо підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» визначається їх спрямованістю на комплексне усунення ключових дисбалансів у структурі капіталу, оборотних активів та грошових потоків підприємства.

Реалізація комплексу запропонованих заходів забезпечує системне покращення управління фінансовими ресурсами ПАТ «АрселорМіттал Кривий

Ріг». Основний ефект полягає у скороченні поточних фінансових потреб, прискоренні обороту оборотного капіталу, зниженні боргового навантаження та поступовому відновленні фінансової рівноваги підприємства. У сукупності це створює передумови для підвищення фінансової стійкості, зміцнення конкурентних позицій та забезпечення довгострокової стабільності розвитку в умовах високої невизначеності зовнішнього середовища.

Прогнозування фінансового стану ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» на основі управління поточними фінансовими потребами (ПФП) дозволяє зробити висновок про поступове підвищення ефективності використання оборотного капіталу та зміцнення внутрішньої фінансової стійкості підприємства. Ключовим індикатором у даному випадку виступає саме ПФП, який у базовому періоді 2025 року становить -8 389 423 тис. грн, що вже відображає надлишок короткострокових джерел фінансування над потребами в оборотному капіталі.

Проведені розрахунки показують, що навіть помірні управлінські заходи здатні суттєво впливати на фінансову рівновагу підприємства. Так, скорочення дебіторської заборгованості на 10% (з 8 284 843 тис. грн до 7 456 359 тис. грн) забезпечує вивільнення 828 484 тис. грн фінансових ресурсів і поглиблює від'ємне значення ПФП до -9 217 907 тис. грн. Це свідчить про підвищення ліквідності за рахунок прискорення інкасації коштів і зменшення обсягів «замороженого» капіталу в розрахунках із покупцями.

Узагальнення результатів свідчить, що сукупний ефект від реалізації запропонованих заходів забезпечує зменшення поточних фінансових потреб на 4 691 316 тис. грн або приблизно на 55,9% від базового рівня. Це є суттєвим показником підвищення ефективності управління оборотним капіталом і свідчить про здатність підприємства суттєво зменшувати залежність від зовнішніх джерел фінансування за рахунок внутрішніх резервів.

У 2026 році прогнозується часткове покращення ситуації — скорочення періоду оборотності до 153,22 дня та зростання коефіцієнта до 2,35 разів, що

може свідчити про стабілізацію грошових потоків і поступове вирівнювання платіжної політики підприємства.

Прогнозні розрахунки демонструють подвійний ефект: з одного боку, відбувається суттєве покращення управління дебіторською заборгованістю та прискорення обороту грошових ресурсів, з іншого — зростає роль кредиторської заборгованості як джерела фінансування. Це формує відносно збалансовану, але чутливу до зовнішніх ризиків модель фінансового забезпечення діяльності підприємства.

У результаті реалізації запропонованих заходів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» отримує можливість суттєво зменшити потребу в додатковому фінансуванні, підвищити ефективність використання оборотного капіталу та зміцнити фінансову стійкість у середньостроковій перспективі. Це особливо важливо в умовах воєнної економіки, високої волатильності ринку та обмеженого доступу до класичних джерел капіталу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрій Глущенко. Виклики у сферах енергетики, торгівлі та інвестицій створюють нові можливості для співпраці. URL: <https://gmcenter.ua/infographic/ukrainska-ta-ievropejska-metalurgijna-promislovist-rizni-vikliki-ta-spilni-problemi/> (дата звернення: 05.04.2026).
2. Андрій Глущенко. Від опори до вразливості: металургія України у 2025 р. URL: <https://gmcenter.ua/infographic/vid-opori-do-vrazlivosti-metalurgiya-ukraini-u-2025-r/> (дата звернення: 05.04.2026).
3. Андрій Глущенко. Потужності української металургійної промисловості скоротилися на 81% у 2013–2025 роках. URL: <https://gmcenter.ua/infographic/potuzhnosti-ukrainskoi-metalurgijnoi-promislovosti-skorotilisya-na-81-u-2013-2025-rokah/> (дата звернення: 05.04.2026).
4. Баланюк І. Ф., Сас Л. С., Кузьмін Т. Л., Смушак М. В. Цифрові технології обліково-аналітичного забезпечення та економічного контролю аутсорсингової й консалтингової діяльності підприємств. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2024. Вип. 20. Т. 1. С. 363–371.
5. Бондаренко О. С. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання. *Економіка та держава*. 2018. № 11. С. 21–24.
6. Вадим Колісніченко. «АрселорМіттал Кривий Ріг» заявив про погіршення ситуації з електроенергією, газом і тарифами УЗ. URL: <https://gmcenter.ua/news/arselormittal-krivij-rig-zayaviv-pro-pogirshennya-situacii-z-e-e-gazom-i-tarifami-uz/> (дата звернення: 06.04.2026).
7. Вадим Колісніченко. «АрселорМіттал Кривий Ріг» у 2025 році виробив 1,69 млн т сталі. URL: <https://gmcenter.ua/news/arselormittal-krivij-rig-u-2025-roci-virobiv-1-69-mln-t-stali/> (дата звернення: 06.04.2026).
8. Гайбура Ю. А. Концептуальні засади формування фінансових ресурсів

підприємств за сучасних умов. *Агросвіт*. 2020. № 6. С. 14–21. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.6.14.

9. Гриценко Л. Л., Деркач Л. С. Дослідження формування та використання фінансових ресурсів корпоративного підприємства. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*, № 2, 2021. URL: https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/issues/2_2021/10.pdf (дата звернення: 07.04.2026).

10. Єрмоленко Г. «АрселорМіттал Кривий Ріг» закладає основу для майбутніх перетворень – CEO. URL: <https://gmk.center/ua/news/arselormittal-krivij-rig-zakladaie-osnovu-dlya-masshtabnih-peretvoren-ceo/> (дата звернення: 07.04.2026).

11. Єрмоленко Г. Внутрішній попит на продукцію «АрселорМіттал Кривий Ріг» після війни складе 60% від довоєнного – CEO. URL: <https://gmk.center/ua/news/vnutrishnij-popit-na-produkciju-arselormittal-krivij-rig-pislya-vijni-sklade-60-vid-dovoiennogo-ceo/> (дата звернення: 07.04.2026).

12. Журавльова Т. О. Формування фінансових ресурсів підприємства в умовах кризи. *Економіка та держава*. 2020. № 3. С. 42–45. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=4535&i=7> (дата звернення: 08.04.2026).

13. Звіт про управління ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2023–2025 роки. URL: <https://ukraine.arcelormittal.com/corporate-responsibility/informatsiia-dlia-aktsioneriv-ta-steykkholderiv> (дата звернення: 08.04.2026).

14. Колісник О. П. Особливості формування та розподіл прибутку. *Економіка та суспільство*. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/242/230/> (дата звернення: 08.04.2026).

15. Нечипоренко А. В., Рибалкіна А. О. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8361> (дата звернення: 09.04.2026).

16. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL:

<https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 10.04.2026).

17.Офіційний сайт ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг». URL: <https://ukraine.arcelormittal.com/> (дата звернення: 10.04.2026).

18.П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». URL: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO10.aspx> (дата звернення: 11.04.2026).

19.П(С)БО 7 «Основні засоби». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text> (дата звернення: 11.04.2026).

20.П(С)БО 9 «Запаси». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (дата звернення: 11.04.2026).

21.Закон України. Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#n174> (дата звернення: 12.04.2026).

22.Палоченко Т.В. Формування обліку фінансових результатів у підприємствах. *Вісник Прикарпатського університету. Економіка*. 2019. Вип. XIV. С. 179–186.

23.Роєнко К. В., Свистун Л. А. Особливості формування фінансових ресурсів підприємств в умовах нестабільної економіки. *Молодий вчений*. 2017. № 11 (51). С. 1285–1289.

24.Савків У. С., Кузьмін Т. Л. Удосконалення ведення бухгалтерського обліку та формування звітності в умовах цифрової економіки. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2023. Вип. 19. Т. 2. С. 87–95.

25.Сас Л. С., Кузьмін Т. Л., Каліцун Ю. Є. Особливості формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств. *Інноваційна економіка*. № 4. 2024. URL: <https://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/1359> (дата звернення: 13.04.2026).

26.Ситник Н. С., Смолінська С. Д., Ясіновська І. Ф. Фінанси підприємств: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 402 с.

27.Статут ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг». URL:

<https://ukraine.arcelormittal.com/wp-content/uploads/2024/01/statut-amkr-28-12-2023.pdf> (дата звернення: 13.04.2026).

28.Тарасенко А. Мауро Лонгобардо: «Проблема в конкурентоспроможності навіть після війни». URL: <https://gmcenter.ua/interview/mauro-lonhobardo-problema-v-konkurentospromozhnosti-navit-pislia-vijny/> (дата звернення: 14.04.2026).

29.Фінансова звітність ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2022 рік. URL: https://clarity-project.info/edr/24432974/finances?current_year=2022 (дата звернення: 15.04.2026).

30.Фінансова звітність ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2023 рік. URL: https://clarity-project.info/edr/24432974/yearly-finances?current_year=2023 (дата звернення: 20.04.2026).

31.Фінансова звітність ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2024 рік. URL: https://clarity-project.info/edr/24432974/yearly-finances?current_year=2024 (дата звернення: 25.04.2026).

32.Фінансова звітність ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2025 рік. URL: https://clarity-project.info/edr/24432974/finances?current_year=2025 (дата звернення: 30.04.2026).

33.Яременко В. Г. Сутність поняття та особливості класифікації фінансових ресурсів підприємств. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. Т. 19(3). С. 158–162.

17.06.2026

Ветланд Д.Е.

Додаток А 1

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АРСЕЛОРМІТТАЛ
КРИВИЙ РІГ"

Дата звіту 28.02.2024
 Період 2023 рік, 12 міс
 Бухгалтер Задорожний Павло Вікторович
 КАТОТТГ UA12060170010378670
 Кількість працівників 15 065

Баланс (Звіт про фінансовий стан)**Актив**

Назва рядка	Код рядка	На початок	На кінець
		звітнього періоду, тис. грн	звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	105 935.00	95 807.00
первісна вартість	1001	742 072.00	715 693.00
накопичена амортизація	1002	636 137.00	619 886.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3 875 963.00	6 765 595.00
Основні засоби	1010	18 996 729.00	18 468 194.00
первісна вартість	1011	125 500 198.00	128 437 676.00
знос	1012	106 503 469.00	109 969 482.00
Інвестиційна нерухомість	1015	715.00	681.00
первісна вартість	1016	7 128.00	7 500.00
знос	1017	6 413.00	6 819.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок	На кінець
		звітного періоду, тис. грн	звітного періоду, тис. грн
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	22 979 342.00	25 330 277.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	14 021 719.00	10 842 192.00
Виробничі запаси	1101	6 416 427.00	5 788 371.00
Незавершене виробництво	1102	6 893 670.00	3 700 672.00
Готова продукція	1103	711 622.00	1 353 149.00
Товари	1104	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	7 486 969.00	6 071 880.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	157 981.00	383 028.00
з бюджетом	1135	6 515 960.00	3 137 632.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	241 050.00	246 524.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	954 053.00	523 938.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	954 053.00	523 938.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	325 687.00	496 247.00
Усього за розділом II	1195	29 703 419.00	21 701 441.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	52 682 761.00	47 031 718.00
Пасив			

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 859 533.00	3 859 533.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	27 058 029.00	26 672 914.00
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	27 058 029.00	26 672 914.00
Резервний капітал	1415	578 930.00	578 930.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-3 283 553.00	-15 094 583.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	28 212 939.00	16 016 794.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	1 820 270.00	2 119 824.00
Довгострокові кредити банків	1510	2 475 694.00	2 272 107.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	265 115.00	205 383.00
Довгострокові забезпечення	1520	1 485 275.00	1 801 248.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок	На кінець
		звітного періоду, тис. грн	звітного періоду, тис. грн
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	6 046 354.00	6 398 562.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	0.00	
Короткострокові кредити банків	1605	0.00	
Векселі видані	1610	2 536 382.00	6 412 711.00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1615	9 152 068.00	9 339 115.00
товари, роботи, послуги	1620	68 286.00	181 931.00
розрахунками з бюджетом	1621	0.00	89 281.00
у тому числі з податку на прибуток	1625	185 274.00	181 456.00
розрахунками зі страхування	1630	849 775.00	856 814.00
розрахунками з оплати праці	1635	837 036.00	1 251 274.00
за одержаними авансами	1640	0.00	
за розрахунками з учасниками	1645	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1650	0.00	
за страховою діяльністю	1660	8 115.00	
Поточні забезпечення	1665	0.00	
Доходи майбутніх періодів	1670	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1690	4 786 532.00	6 393 061.00
Інші поточні зобов'язання	1695	18 423 468.00	24 616 362.00
Усього за розділом III			
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	52 682 761.00	47 031 718.00

Продовження додатку А1

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	41 848 635.00	43 818 410.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	50 635 909.00	55 829 721.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
збиток	2095	8 787 274.00	12 011 311.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	429 403.00	596 185.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	1 679 688.00	1 805 121.00
Витрати на збут	2150	33 255.00	42 846.00
Інші операційні витрати	2180	190 963.00	797 304.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
збиток	2195	10 261 777.00	14 060 397.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	48 123.00	25 141.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	1 508 095.00	1 155 305.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		36 169 884.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
збиток	2295	11 721 749.00	51 360 445.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-89 281.00	2 351 341.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
збиток	2355	11 811 030.00	49 009 104.00
Сукупний дохід			

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	-385 115.00	817 125.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-385 115.00	817 125.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		147 082.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-385 115.00	670 043.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-12 196 145.00	-48 339 061.00
Елементи операційних витрат			

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	34 485 128.00	39 816 604.00
Витрати на оплату праці	2505	3 587 893.00	4 445 356.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	746 877.00	953 909.00
Амортизація	2515	3 611 313.00	6 172 806.00
Інші операційні витрати	2520	7 568 379.00	8 408 249.00
Разом	2550	49 999 590.00	59 796 924.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 859 533 000.00	3 859 533 000.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 859 533 000.00	3 859 533 000.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-3.06	-12.70
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-3.06	-12.70
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

Додаток А2

Дата звіту	03.03.2025
Період	2024 рік, 12 міс
Бухгалтер	<u>Задорожний Павло Вікторович</u>
КАТОТТГ	UA12060170010378670
Кількість працівників	13 273

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	95 807.00	136 575.00
первісна вартість	1001	715 693.00	760 624.00
накопичена амортизація	1002	619 886.00	624 049.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6 765 595.00	7 221 231.00
Основні засоби	1010	18 468 194.00	19 904 180.00
первісна вартість	1011	128 437 676.00	133 885 898.00
знос	1012	109 969 482.00	113 981 718.00
Інвестиційна нерухомість	1015	681.00	653.00
первісна вартість	1016	7 500.00	5 608.00
знос	1017	6 819.00	4 955.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	25 330 277.00	27 262 639.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	10 842 192.00	14 687 451.00
Виробничі запаси	1101	5 788 371.00	7 365 740.00
Незавершене виробництво	1102	3 700 672.00	5 671 178.00
Готова продукція	1103	1 353 149.00	1 650 533.00
Товари	1104	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6 071 880.00	5 024 433.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	383 028.00	356 797.00
з бюджетом	1135	3 137 632.00	3 120 787.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	246 524.00	231 867.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	523 938.00	488 391.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	523 938.00	488 391.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	496 247.00	553 290.00
Усього за розділом II	1195	21 701 441.00	24 463 016.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	47 031 718.00	51 725 655.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 859 533.00	3 859 533.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	26 672 914.00	26 901 519.00
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	26 672 914.00	26 901 519.00
Резервний капітал	1415	578 930.00	578 930.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-15 094 583.00	-23 943 546.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	16 016 794.00	7 396 436.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	2 119 824.00	1 680 612.00
Довгострокові кредити банків	1510	2 272 107.00	3 352 891.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	205 383.00	169 080.00
Довгострокові забезпечення	1520	1 801 248.00	2 195 194.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	6 398 562.00	7 397 777.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	6 412 711.00	6 022 353.00
товари, роботи, послуги	1615	9 339 115.00	11 153 994.00
розрахунками з бюджетом	1620	181 931.00	492 732.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	89 281.00	10.00
розрахунками зі страхування	1625	181 456.00	229 014.00
розрахунками з оплати праці	1630	856 814.00	1 071 575.00
за одержаними авансами	1635	1 251 274.00	9 857 854.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	0.00	2 400.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	6 393 061.00	8 101 520.00
Усього за розділом III	1695	24 616 362.00	36 931 442.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	47 031 718.00	51 725 655.00

Продовження додатку А2

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	64 591 407.00	41 848 635.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	69 042 126.00	50 635 909.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
збиток	2095	4 450 719.00	8 787 274.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	375 811.00	429 403.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	2 278 484.00	1 679 688.00
Витрати на збут	2150	35 567.00	33 255.00
Інші операційні витрати	2180	690 180.00	190 963.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
збиток	2195	7 079 139.00	10 261 777.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	64 246.00	48 123.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	1 818 110.00	1 508 095.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
збиток	2295	8 833 003.00	11 721 749.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-15 960.00	-89 281.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
збиток	2355	8 848 963.00	11 811 030.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	228 605.00	-385 115.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	228 605.00	-385 115.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	228 605.00	-385 115.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-8 620 358.00	-12 196 145.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	53 241 200.00	34 485 128.00
Витрати на оплату праці	2505	4 168 600.00	3 587 893.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	877 254.00	746 877.00
Амортизація	2515	4 096 284.00	3 611 313.00
Інші операційні витрати	2520	12 017 607.00	7 568 379.00
Разом	2550	74 400 945.00	49 999 590.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 859 533 000.00	3 859 533 000.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 859 533 000.00	3 859 533 000.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-2.29	-3.06
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-2.29	-3.06
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

Додаток АЗ

Дата звіту	03.03.2025
Період	2024 рік, 12 міс
Бухгалтер	<u>Задорожний Павло Вікторович</u>
КАТОТТГ	UA12060170010378670
Кількість працівників	13 273

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	95 807.00	136 575.00
первісна вартість	1001	715 693.00	760 624.00
накопичена амортизація	1002	619 886.00	624 049.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6 765 595.00	7 221 231.00
Основні засоби	1010	18 468 194.00	19 904 180.00
первісна вартість	1011	128 437 676.00	133 885 898.00
знос	1012	109 969 482.00	113 981 718.00
Інвестиційна нерухомість	1015	681.00	653.00
первісна вартість	1016	7 500.00	5 608.00
знос	1017	6 819.00	4 955.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	25 330 277.00	27 262 639.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	10 842 192.00	14 687 451.00
Виробничі запаси	1101	5 788 371.00	7 365 740.00
Незавершене виробництво	1102	3 700 672.00	5 671 178.00
Готова продукція	1103	1 353 149.00	1 650 533.00
Товари	1104	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6 071 880.00	5 024 433.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	383 028.00	356 797.00
з бюджетом	1135	3 137 632.00	3 120 787.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	246 524.00	231 867.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	523 938.00	488 391.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	523 938.00	488 391.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	496 247.00	553 290.00
Усього за розділом II	1195	21 701 441.00	24 463 016.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	47 031 718.00	51 725 655.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 859 533.00	3 859 533.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	26 672 914.00	26 901 519.00
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	26 672 914.00	26 901 519.00
Резервний капітал	1415	578 930.00	578 930.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-15 094 583.00	-23 943 546.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	16 016 794.00	7 396 436.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	2 119 824.00	1 680 612.00
Довгострокові кредити банків	1510	2 272 107.00	3 352 891.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	205 383.00	169 080.00
Довгострокові забезпечення	1520	1 801 248.00	2 195 194.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	6 398 562.00	7 397 777.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	6 412 711.00	6 022 353.00
товари, роботи, послуги	1615	9 339 115.00	11 153 994.00
розрахунками з бюджетом	1620	181 931.00	492 732.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	89 281.00	10.00
розрахунками зі страхування	1625	181 456.00	229 014.00
розрахунками з оплати праці	1630	856 814.00	1 071 575.00
за одержаними авансами	1635	1 251 274.00	9 857 854.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	0.00	2 400.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	6 393 061.00	8 101 520.00
Усього за розділом III	1695	24 616 362.00	36 931 442.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	47 031 718.00	51 725 655.00

Продовження додатку А3

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	64 591 407.00	41 848 635.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	69 042 126.00	50 635 909.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
збиток	2095	4 450 719.00	8 787 274.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	375 811.00	429 403.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	2 278 484.00	1 679 688.00
Витрати на збут	2150	35 567.00	33 255.00
Інші операційні витрати	2180	690 180.00	190 963.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
збиток	2195	7 079 139.00	10 261 777.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	64 246.00	48 123.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	1 818 110.00	1 508 095.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
збиток	2295	8 833 003.00	11 721 749.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-15 960.00	-89 281.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
збиток	2355	8 848 963.00	11 811 030.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	228 605.00	-385 115.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	228 605.00	-385 115.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	228 605.00	-385 115.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-8 620 358.00	-12 196 145.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	53 241 200.00	34 485 128.00
Витрати на оплату праці	2505	4 168 600.00	3 587 893.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	877 254.00	746 877.00
Амортизація	2515	4 096 284.00	3 611 313.00
Інші операційні витрати	2520	12 017 607.00	7 568 379.00
Разом	2550	74 400 945.00	49 999 590.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 859 533 000.00	3 859 533 000.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 859 533 000.00	3 859 533 000.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-2.29	-3.06
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-2.29	-3.06
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

Додаток Б

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ"
#24432974

Історичні показники:

	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Кількість персоналу	18747	17221	15065	13273	12644
Дохід (тис грн)	109303155	43818410	41848635	64591407	70634443
Чистий прибуток (тис грн)	25216068	-49009104	-11811030	-8848963	-8896797
Активи (тис грн)	105800975	52682761	47031718	51725655	53967849
Гроші та їх еквіваленти (тис грн)	1374859	954053	523938	488391	439537
Довгострокові зобов'язання (тис грн)	7359240	6046354	6398562	7397777	9850109
Поточні зобов'язання (тис грн)	21889735	18423468	24616362	36931442	46389371
Власний капітал (тис грн)	76552000	28212939	16016794	7396436	-2271631

Фінансові індикатори:

Відображати як:

	ВІДСОТКИ ДЕСЯТКОВІ				
	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Коефіцієнт поточної ліквідності	208,38%	161,23%	88,16%	66,24%	50,98%
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	6,28%	5,18%	2,13%	1,32%	0,95%
Коефіцієнт швидкої ліквідності	142,16%	85,12%	44,11%	26,47%	19,43%
Коефіцієнт автономії	72,35%	53,55%	34,06%	14,30%	-4,21%
Рентабельність активів (ROA)	23,83%	-91,75%	-25,93%	-16,67%	-17,91%
Рентабельність власного капіталу (ROE)	36,70%	-92,28%	-55,15%	-73,64%	-377,30%
Чиста маржа	23,07%	-110,32%	-29,14%	-13,35%	-13,69%
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	127,19%	122,78%	63,23%	27,13%	-7,49%
Коефіцієнт заборгованості	20,69%	34,97%	52,34%	71,40%	85,96%
	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Коефіцієнт поточної ліквідності	2,08	1,61	0,88	0,66	0,51
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,06	0,05	0,02	0,01	0,01

	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,42	0,85	0,44	0,26	0,19
Коефіцієнт автономії	0,72	0,54	0,34	0,14	- 0,04
Рентабельність активів (ROA)	0,24	-0,92	-0,26	-0,17	- 0,18
Рентабельність власного капіталу (ROE)	0,37	-0,92	-0,55	-0,74	- 3,77
Чиста маржа	0,23	-1,10	-0,29	-0,13	- 0,14
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	1,27	1,23	0,63	0,27	- 0,07
Коефіцієнт заборгованості	0,21	0,35	0,52	0,71	0,86

Джерело: [33]

ЗГОДА здобувача вищої освіти
Державного університету економіки і технологій про перевірку
кваліфікаційної роботи на прояви академічного плагіату
та розміщення в Репозитарії Університету

Я, Ветланд Данило Едуардович, підтримую політику Державного університету економіки і технологій з академічної доброчесності і відкритого доступу.

Засвідчую, що кваліфікаційна бакалаврська робота на тему **«Формування та напрями використання фінансових ресурсів підприємства»** виконана самостійно та не містить академічного плагіату. Я не надавала і не одержувала недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Державного університету економіки і технологій ознайомлений. Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення норм академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

Також я поінформована, що відповідно до «Положення про Репозитарій (електронну базу даних) Державного університету економіки і технологій» зазначена робота буде розміщена в Електронному архіві Університету (Репозитарії ДУЕТ). З умовами такого розміщення ознайомлений(на).

17.06.2026

Д.Е.Ветланд